

Sanni Rihu

KOULUNUORISOTYÖN LAATUA PARANTAMASSA

Arviointikriteeristön kehittäminen

Kouvolan nuorisopalveluille

Opinnäytetyö
Kansalaistoiminta ja nuorisotyö

Huhtikuu 2017

**Kaakkois-Suomen
ammattikorkeakoulu**

KUVAILULEHTI

 <p style="font-size: 1.2em; margin-top: 10px;">Kaakkois-Suomen ammattikorkeakoulu</p>	<p>Opinnäytetyön päivämäärä</p> <p>3.4.2017</p>
<p>Tekijä Sanni Rihu</p>	<p>Koulutusohjelma ja suuntautuminen Kansalaistoiminta ja nuorisotyö</p>
<p>Nimeke Koulunuorisotyön laatua parantamassa – Arviointikriteeristön kehittäminen Kouvolan nuorisopalveluille</p>	
<p>Tiivistelmä</p> <p>Tässä opinnäytetyössä suunniteltiin ja laadittiin uudet omat arviointikriteeristöt koulunuorisotyön laadun arvioinnille Kouvolaan sekä nuorille että aikuisille. Konkreettisenä tuotoksena syntyi kaksi uutta arviointikriteeristöä. Opinnäytetyö toteutettiin kehittämistyönä. Kehittämistyön tavoitteena on parantaa koulunuorisotyön laatua Kouvolassa, jossa koulunuorisotyö on jo pysyvä työmuoto ja osa nuorisotyöntekijän työnkuvaa.</p> <p>Koulunuorisotyötä tehdään Kouvolassa laajasti. Työtä toteutetaan jokaisella yläkoululla, Kouvolan seudun ammattiopistolla sekä Viialan yhtenäiskoululla (Koulunuorisotyön työmuodot s.a.). Sama nuoriso-ohjaaja työskentelee kahdesta kolmeen päivään viikossa koululla ja kahdesta kolmeen iltaan viikossa saman alueen nuorisotilalla. Tuttu aikuinen on läsnä saman alueen nuorten arjessa joka päivä, joko vapaa-ajalla tai koulussa.</p> <p>Opinnäytetyöni näkökulmia ovat laatu ja laadun arviointi. Millaista on laadukas koulunuorisotyö ja millä kriteereillä sitä voidaan mitata? Mikä Kouvolan alueen koulunuorisotyössä on jo hyvää ja mitä pitäisi vielä kehittää? Millä tavoin koulunuorisotyön arvioinnista saadaan yksinkertaisempaa ja yhtenäisempää?</p> <p>Uudet arviointikriteeristöt suunniteltiin yhdessä nuorisotyön ammattilaisten, kouluhenkilökunnan sekä oppilaiden kanssa. Valmiista tuotoksesta hyötyvät ensisijaisesti Kouvolan nuorisopalvelut sekä alueen yläkoulut, Kouvolan seudun ammattiopisto ja Viialan yhtenäiskoulu. Uudet arviointikriteeristöt kehitettiin vanhaa Humanistisesta ammattikorkeakoulusta valmistunutta Marjo Kolehmaisien ja Pauliina Lahtisen (2014, 96–102) hankeraportin materiaalia koulussa tehtävän nuorisotyön arviointiin hyödyntäen. Edellä mainittua materiaalia käytettiin Kouvolassa aiemmin koulunuorisotyön arvioinnissa. Uudet arviointikriteeristöt tarvittiin, jotta koulunuorisotyön arviointi, seuraaminen ja kehittäminen on jatkossa yksinkertaisempaa ja yhtenäisempää. Vanha materiaali koulussa tehtävän nuorisotyön arviointiin ei ole toiminut Kouvolassa.</p>	
<p>Asiasanat (avainsanat) Koulu, nuorisotyö, koulunuorisotyö, kehittäminen, laatu, laadunarviointi</p>	
<p>Sivumäärä 29</p>	<p>Kieli Suomi</p>
<p>URN</p>	
<p>Huomautus (huomautukset liitteistä) 5 liitettä</p>	
<p>Ohjaavan opettajan nimi Katja Komonen</p>	<p>Opinnäytetyön toimeksiantaja Kouvolan nuorisopalvelut</p>

DESCRIPTION

		Date of the bachelor's thesis 3.4.2017
Kaakkois-Suomen ammattikorkeakoulu		Degree programme and option Youth work and civic activities
Author Sanni Rihu		Degree programme and option Youth work and civic activities
Name of the bachelor's thesis Improving school youth work's quality - Developing evaluation criteria for Kouvola youth services		
Abstract <p>In this thesis new evaluation criteria were planned and prepared for adults and the youth to evaluate school youth work in Kouvola. As a concrete result arose two new evaluation criteria. The thesis was carried out as a development work. The target of the development is to improve the quality of the school youth work in Kouvola where school youth work is a permanent working method and a part of a youth worker's job description.</p> <p>School youth work is broadly done in every secondary school in Kouvola, in Kouvola Region Vocational College and in the comprehensive school of Viiala (Koulunuorisotyön työmuodot s.a.). The same youth worker works at school two to three days a week and at the youth club of the same region two to three evenings a week. The familiar adult attends the everyday life of the youth, either in their free time or at school.</p> <p>The perspective in my thesis is quality and its evaluation. What is high-quality school youth work and which criteria can be used for measuring it? What aspects are already good in Kouvola's school youth work and what issues should be developed? How can the evaluation of school youth work be made simpler and more unified?</p> <p>The new evaluation criteria were planned together with the youth work professionals, school personnel and students. The completed criteria will mainly benefit Kouvola youth services, the secondary schools in Kouvola district, Kouvola Region Vocational College and the comprehensive school of Viiala. New evaluation criteria were developed using Marjo Kolehmainen's and Pauliina Lahtinen's (2014, 96-102) project report from The Humak University of Applied Sciences as a basis. The previously mentioned material was used for school youth work evaluation in Kouvola before this research. The new evaluation criteria were designed in order to make evaluating, tracking and developing school youth work simpler and more unified in the future. The previous criteria haven't worked in Kouvola.</p>		
Subject headings, (keywords) School, youth work, school youth work, development, quality, quality assessment		
Pages 29	Language Finnish	URN
Remarks, notes on appendices 5 attachments		
Tutor Katja Komonen		Bachelor's thesis assigned by Kouvola youth services

SISÄLTÖ

1	JOHDANTO	1
2	KEHITTÄMISHANKKEEN TAUSTA JA TARVE.....	2
3	KEHITTÄMISHANKKEEN TEOREETTINEN PERUSTA.....	4
3.1	Koulunuorisotyö käsitteenä	4
3.2	Koulunuorisotyön tehtävät tekijöineen.....	6
3.3	Työmenetelmät	8
3.4	Koulunuorisotyön laatu	12
3.5	Aiemmat tutkimukset.....	13
4	KEHITTÄMISPROSESSIN TOTEUTUS.....	15
4.1	Kehittämisen tavoite	15
4.2	Kehittämisen toimenpide	15
4.3	Kehittämistä edistävät menetelmät	16
4.4	Kehittämisprosessin eteneminen	16
4.4.1	Suunnittelu	16
4.4.2	Foorumi 1	18
4.4.3	Foorumi 2.....	20
4.4.4	Nuorten foorumi.....	24
5	TULOKSET JA JOHTOPÄÄTÖKSET.....	26
	LÄHTEET.....	30

LIITTEET

- 1 Koulussa tehtävän nuorisotyön arviointi s. 96-102
- 2 Koulunuorisotyön arviointikriteeristö, versio 1
- 3 Nuorten ajatuksia koulunuorisotyöstä
- 4 Aikuisten arviointikriteeristö
- 5 Nuorten arviointikriteeristö

1 JOHDANTO

Tässä opinnäytetyössä suunnitellaan ja laaditaan uusi oma arvioinnin väline koulunuorisotyöhön Kouvolaan. Opinnäytetyö toteutetaan kehittämistyönä. Opinnäytetyön tavoitteena on koulunuorisotyön laadun parantaminen Kouvolaan, jossa koulunuorisotyö on jo pysyvä työmuoto ja osa nuorisotyöntekijän työnkuvaa. Valmiista tuotoksesta hyötyvät ensisijaisesti Kouvolan nuorisopalvelut sekä alueen yläkoulu, Kouvolan seudun ammattiopisto (KSAO) ja Viialan yhtenäiskoulu.

Kouvolan koulunuorisotyöllä on pitkät perinteet. Työtä on toteutettu suunnitelmallisesti vuodesta 2007. Koulunuorisotyötä tehdään Kouvolaan laajasti. Työtä toteutetaan jokaisella yläkoululla, Kouvolan seudun ammattiopistolla (KSAO) sekä Viialan yhtenäiskoululla (Koulunuorisotyön työmuodot s.a.). Sama nuorisotyöntekijä työskentelee kahdesta kolmeen päivään viikossa koululla ja kahdesta kolmeen iltaan viikossa saman alueen nuorisotilalla. Tuttu aikuinen on läsnä saman alueen nuorten arjessa joka päivä, joko vapaa-ajalla tai koulussa.

Uusi arvioinnin väline kehitetään vanhaa Humanistisesta ammattikorkeakoulusta valmistunutta Marjo Kolehmainen ja Pauliina Lahtisen (2014, 96–102) hankeraportin materiaalia koulussa tehtävän nuorisotyön arviointiin hyödyntäen (liite1). Edellä mainittua materiaalia käytettiin Kouvolaan aiemmin koulunuorisotyön arvioinnissa. Uusi arvioinnin väline tarvitaan, jotta koulunuorisotyön arviointi, seuraaminen ja kehittäminen on jatkossa yksinkertaisempaa ja yhtenäisempää. Vanha materiaali koulussa tehtävän nuorisotyön arviointiin ei ollut toimiva.

Opinnäytetyön näkökulmia ovat laatu ja laadun arviointi. Millaista on laadukas koulunuorisotyö ja millä kriteereillä sitä voidaan mitata? Mikä Kouvolan alueen koulunuorisotyössä on jo hyvää, mitä pitäisi vielä kehittää? Millä tavoin koulunuorisotyön arvioinnista saadaan yksinkertaisempaa ja yhtenäisempää?

Opinnäytetyö koostuu johdannon lisäksi neljästä pääluvusta alalukuineen. Työn alkupuolella kuvaillaan Kouvolan nykyistä koulunuorisotyötä ja esitellään Kouvolaan aiemmin käytettyä koulunuorisotyön arvioinnin materiaalia. Tekstin edetessä koulunuorisotyötä tarkastellaan laajemmin. Koulunuorisotyötä tutkitaan teorian tiedon

valossa ja pohditaan laadun näkökulmaa. Lisäksi esitellään saman teeman aiempia tutkimuksia. Opinnäytetyön loppupuoli kuvailee kehittämisprosessin etenemistä sekä työn lopputuloksia ja johtopäätöksiä.

2 KEHITTÄMISHANKKEEN TAUSTA JA TARVE

Kouvolan nuorisopalveluiden toiminnassa näkyy kehittävä työote. Nuorisotilatoimintaa auditoidaan ja henkilöstö tekee itsearvioinnit säännöllisesti. Lisäksi leiritoimintaa ja koulunuorisotyötä on arvioitu olemassa olevilla arviointikriteereillä. Erilaisia kyselyjä ja haastatteluja suoritetaan eri toimintayksiköissä säännöllisesti.

Suoritin työharjoittelun Kouvolan nuorisopalveluissa keväällä 2016. Tutustuin työharjoittelun aikana nuorisopalveluiden toimintaan laajasti ja kiinnostuin erityisesti koulunuorisotyöstä sekä sen kehittämisestä.

Kouvolan kaupunki on kehittänyt, alkuun projektiluonteisesti, sittemmin vakainaistettuna työmuotona, koulun moniammatillisuutta siirtämällä kunnallisia nuorisopalveluja koulussa tapahtuvaksi (Pohjola 2010). Koulunuorisotyötä on tehty Kouvolassa vuodesta 2007. Ensimmäinen koulu, jossa toimintaa alettiin toteuttaa oli Myllykosken yhteiskoulu.

Koulunuorisotyön toteuttamisesta vastaavat Kouvolan nuorisopalvelut yhdessä koulujen kanssa. Jokaisella koululla on oma koulunuorisotyöntekijä. Koulunuorisotyötä tehdään laajasti, jokaisella yläkoululla: Elimäen yläasteella, Eskolanmäen koululla, Hirvelän koululla, Inkeröisten yhteiskoululla, Kouvolan yhteiskoululla, Kymintehtaan koululla, Myllykosken yhteiskoululla, Naukion koululla, Urheilupuiston koululla ja Valkealan yläkoululla sekä Kouvolan seudun ammattiopistolla ja Viialan yhtenäiskoululla (Koulunuorisotyön työmuodot s.a.).

Kouvolan koulunuorisotyössä työskentelee 12 nuoriso-ohjaajaa. He ovat koulutuksiltaan pääsääntöisesti yhteisöpedagogeja tai sosionomeja ja tehtävänimikkeenä Kouvolassa on koulunuorisotyöntekijä. Koulunuorisotyöntekijän tehtäviin kuuluvat yhteisöllisyyden ja työrauhan tukeminen, teemaoppitunnit ja teemaviikot, pienryhmätoiminta, henkilökohtainen ohjaus, tukioppilas- ja

oppilaskunnan toimintaan osallistuminen, oppilashuoltotyö ja lähialueen nuorisotilalla toimiminen (Nuorisopalvelut 2017).

Koulunuorisotyön työmuodon tavoitteita ovat joustava ja nopea reagointi nuoren kasvun tukemiseksi, yhteisöllisyyden ja osallisuuden vahvistaminen, nuoren yksilöllisyyden tukeminen, nuorisopalveluiden toiminnan tutuksi tuominen, moniammatillisuus ja poikkihallinnollisuus sekä nivelvaiheen ohjaus ja tukeminen. Koulunuorisotyöntekijän työnkuva laaditaan yhdessä nuorisopalveluiden ja koulun henkilökunnan kanssa koulun tarpeiden mukaan. Koulun ja nuorisotyön yhteistyö antaa nuorille oivan mahdollisuuden vaikuttaa omaan elinympäristöönsä ja osallistua nuorten palveluiden kehittämiseen. Koulunuorisotyöntekijällä on lisäksi keskeinen rooli nuorten tukipalveluverkostossa. Alueellisesti toimiva nuoriso-ohjaaja kohtaa samoja nuoria eri ympäristöissä ja oppii tuntemaan alueen ilmiöitä laajasti. (Koulunuorisotyö 2017.)

Koulunuorisotyö on juurtunut moneen kouluun hyvin ja tullut osaksi koulun peruspalveluita ja moniammatillista tiimiä terveydenhoitajan, psykiatrisen sairaanhoitajan ja koulukuraattorin rinnalle. Koulunuorisotyötä toteutetaan jokaisella koululla yksilöllisten tarpeiden mukaan. Esimerkiksi tilaresurssit vaikuttavat siihen, miten koulunuorisotyötä pystytään toteuttamaan. Toisella koululla koulunuorisotyöntekijällä on oma työtila koulunuorisotyön toteuttamiselle, esimerkiksi luokkahuone tai jokin muu tila. Toisella koululla koulunuorisotyöntekijällä on oma toimisto, mutta ei varsinaista tilaa nuorten kanssa toimimiselle. Jollain koululla koulunuorisotyöntekijällä ei ole omaa tilaa lainkaan, ehkä vain pieni säilytyslokero henkilökohtaisille tavaroille. Jos tilaresurssi koululla on heikko, koulunuorisotyöntekijä pyrkii hyödyntämään koulun muita tiloja parhaansa mukaan. Koulunuorisotyötä tehdään nuorten tarpeet ensisijaisesti huomioiden. Nuoria osallistetaan mukaan koulunuorisotyön suunnitteluun ja toteutukseen kouluilla.

Tähän asti koulunuorisotyötä on arvioitu Kouvolassa Marjo Kolehmaisena ja Pauliina Lahtisen vuonna 2014 laatiman arviointikriteeristön pohjalta (liite1). Kyseisessä kriteeristössä kuvataan koulussa tehtävän nuorisotyön eettisiä periaatteita ja koulussa tehtävän nuorisotyön arviointia. Koulunuorisotyön arvioinnille on asetettu 16 arviointikriteeriä, jotka on jaettu kahden alaotsikon eli teeman alle. Teemat ovat

työyhteisö ja resurssit. Jokaisen arviointikriteerin perässä on vaihtoehdot: 4 Erinomainen, 3 Hyvä, 2 Tyydyttävä ja 1 Puutteellinen.

Tähän asti jokaisen koulunuorisotyötä tekevän koulun rehtori ja koulunuorisotyöntekijä ovat arvioineet oman koulunsa koulunuorisotyötä lukuvuosittain parhaansa mukaan. Tarkoituksena on ollut arvioida jokainen arviointikriteeri yksittäin ja valita neljästä vaihtoehdosta parhaiten sopiva. Näin koulunuorisotyön laatua on pyritty seuraamaan ja kehittämään vuosittain.

Kouvolassa käytetty arviointikriteeristö on koettu huonosti toimivaksi. Kriteerit ovat ristiriitaisia, sillä osa niistä käsittelee montaa asiaa yhden sijasta ja osa valittavista vaihtoehdoista on väärässä järjestyksessä keskenään. Arviointi on ollut vaikeaa sekä hidasta toteuttaa kriteeristön laajuuden sekä epäselvyyden vuoksi. Tästä syystä koulunuorisotyötä on arvioitu vanhaa kriteeristöä hyödyntäen vaihtelevasti eri kouluilla. Uudesta arviointikriteeristöstä toivotaan yksinkertaisempaa, jonka avulla koulunuorisotyön arviointi olisi nopeampaa ja helpompaa. Samalla koulunuorisotyön laadun seuraamisesta ja kehittämisestä saataisiin yhtenäisempää ja koko Kouvolan alueen koulunuorisotyöstä parempi kokonaiskuva.

3 KEHITTÄMISHANKKEEN TEOREETTINEN PERUSTA

3.1 Koulunuorisotyö käsitteenä

Suomalaisen yhteiskunnan lähihistorian suurimpia muutoksia ovat olleet Suomen liittyminen Euroopan unioniin sekä syvä lama ja pankkikriisi 1990-luvulla. Näiden seurauksena työttömyys kasvoi ja työelämän vaatimukset kovenivat, sosiaaliset tukiverkot pettivät, perheiden pahoinvointi lisääntyi, lasten ja nuorten psykososiaaliset ongelmat lisääntyivät, alkoholin ja huumeiden käyttö lisääntyi, mielenterveysongelmat lisääntyivät sekä rikollisuus kasvoi. Viime vuosien muutokset ovat liittyneet muun muassa kansainvälistymiseen ja monikulttuurisuuden lisääntymiseen, globaaleihin uhkatekijöihin sekä tulevaisuuden epävarmuuteen. (Nousiainen 2014, 22.)

Koululla oli 1990-luvulla ja on edelleen tehtävänä tarjota oppilaille turvallinen, terve ja viihtyisä oppimisympäristö sekä kokonaisvaltainen kasvun tuki yhteiskunnallisten

muutospaineiden keskelläkin. Koulun tehtävänä on tarjota tulevaisuuden yhteiskunnan kansalaisiksi kasvaville oppilaille työkaluja elämässä pärjäämiseen. Koulun on huomioitava informaaliset kasvamisen ja oppimisen ympäristöt sekä kehitettävä niitä vastavuoroisesti nuorten toimijuus huomioiden. (Nousiainen 2014, 22.)

Perinteisesti koulua on pidetty sivistyslaitoksena, koululle on kuulunut opettaminen ja kodille kasvattaminen. Lakitäydennysten myötä kasvatustehtävä ja yhteiskuntaan liittävä tehtävä ovat korostuneet. Käytännössä on syntynyt tarve kehittää uudenlaisia tapoja toimia. (Hotokka 2014, 4.) Koulunuorisotyöllä pyritään vastaamaan näihin tarpeisiin.

Lasten ja nuorten tukemisessa ja hyvän elämän edellytysten luomisessa keskeiseksi menetelmäksi on noussut monialainen yhteistyö. Moniammatillisen yhteistyön käsitettä voidaan tarkastella monesta näkökulmasta ja se pitää sisällään useita yhteistyön muotoja. Moniammatillisessa yhteistyössä asiantuntijat yhdistävät tietonsa ja taitonsa yhteisen tehtävän tai työn suorittamiseksi. Keskeistä on se, kuinka yhteistä tietoa ja osaamista pystytään hyödyntämään asiakkaan kokonaisvaltaisessa tilanteessa. Edellytyksenä yhteistyön onnistumiselle on kyky taitavaan keskusteluun ja vuorovaikutukseen sekä roolien määrittely yhteisessä ymmärryksessä. Eri viranomaisten yhteistyötä on kutsuttu useilla eri nimillä. Moniammatillisuus on ajan saatossa muuttunut monialaiseksi, joka lähtökohtaisesti tarkoittaa samaa. Monialainen yhteistyö kuvaa toimintaa kuitenkin selkeämmin ja laajemmin, sillä kyse on eri sektoreiden ja toimialojen yhteistyöstä, eikä vain eri ammattiryhmien välisestä yhteistyöstä saman sektorin sisällä. (Niemi 2012, 6-7.)

Koululla ja nuorisotyöllä on pitkät perinteet yhteistyössä. Alun perin molemmat osapuolet (koulu ja nuorisotyö) ovat tehneet yhteistyötä omien etujensa ja tarkoituksiensa lähtökohdista. Koulun lakisääteisyys ja toimintakulttuuri ovat määritelleet yhteistyön mahdollisuudet ja reunaehdot. Nuorisotyö kouluilla on ollut suunnittelematonta, irrallista ja satunnaista toimintaa. Koulunuorisotyö yleistyi vasta 2000-luvulla, jolloin sen tavoitteet ja toimintamuodot koulussa hahmottuivat sekä koulun että nuorisotyön näkökulmasta. Yhteistyö on saanut uusia muotoja ja työ on alkanut kehittyä tavoitteellisemmaksi. (Kolehmainen & Lahtinen 2014, 14.)

Koululla ja nuorisotyöllä on paljon yhteisiä tavoitteita, vaikka koulu ja nuorisotyö on opittu tuntemaan erillisinä toimijoina. Yhteisiä tavoitteita ovat muun muassa monipuolinen kasvun tukeminen, osallisuuteen ja aktiiviseen kansalaisuuteen kasvattaminen sekä elämänhallinnan tukeminen. Koulun ja nuorisotyön tehtävänä on tarjota elämässä tarvittavia tietoja ja taitoja sekä tukea osallisuutta ja kasvuprosessia. Koulun ja nuorisotyön yhteinen tavoite on nuorten kasvattaminen aktiivisiksi, sosiaalisiksi ja tasapainoisiksi kansalaisiksi. (Herranen 2013, 9-12.)

Koulunuorisotyö on nimensä mukaisesti nuorisotyötä, jota tehdään koulussa. Useissa kunnissa työstä käytetään nimeä koulunuorisotyö tai nuorisotyö koulussa, tavoitteillaan nämä ovat verrannollisia (Kolehmainen & Lahtinen 2014, 15). Koulunuorisotyöllä tarkoitetaan kouluun luotua, koulun toimintamuodot ja tarpeet huomioon ottavaa työtä. Työ tulee sovittaa koulukohtaisesti, koulun omista tarpeista ja lähtökohdista käsin (Herranen 2013, 10.) Koulunuorisotyö tai nuorisotyö koulussa on työmuoto, jossa nuorisotyöntekijä on kiinteä osa koulun arkea. Nuorisotyöntekijä työskentelee osana koulun henkilökuntaa ja hänen vastuullaan on tehtäviä koululla (Ahlberg ym. s.a., 3.) Koulunuorisotyöntekijä ei ole opettaja eikä ohjaaja, hänellä on täysin oma roolinsa.

Nuorisotyötä voidaan tehdä kouluilla myös satunnaisesti. Nuorisotyö koululla tarkoittaa työtä, jota nuorisotyöntekijä tekee koululla satunnaisesti tarpeiden mukaan. Nuorisotyöntekijä käy koululla pitämässä esimerkiksi erilaisia kasvatustunteja (päihdekasvatus, seksuaalikasvatus, mediakasvatus) tai ryhmäytystuokioita. Koulunuorisotyöntekijä ei kuulu koulun vakiohenkilökuntaan, vaan työskentelee koululla satunnaisesti. (Ahlberg ym. s.a., 3.) Koulunuorisotyöstä erityisesti kunnallisen nuorisotyön toteuttamana puhutaan lisäksi koulu yhteistyönä (Kolehmainen & Lahtinen 2014, 15).

3.2 Koulunuorisotyön tehtävät tekijöineen

Koulunuorisotyöllä vahvistetaan nuorten osallisuutta ja nuorten äänen kuulumista niin koulussa kuin vapaa-ajalla. Koulunuorisotyöntekijä on nuorisotyön ammattilainen, joka kohtaa nuoria kouluympäristössä, eri tavalla. Koulunuorisotyöntekijällä on asiantuntemusta nuorten keskuudessa nousevista ilmiöistä ja sen kautta kyky reagoida asioihin nopeasti. Koulunuorisotyöntekijä aktivoi nuoria osallistumaan erilaisiin

toimintoihin ja niiden kehittämiseen sekä kannustaa nuoria vaikuttamaan omaan elinympäristöönsä. (Koulunuorisotyön työmuodot s.a..)

Koulunuorisotyöllä pyritään tukemaan koulun kasvatustyötä, tuomatta kouluun mitään sen normaalista tehtävästä irrallista toimintaa. Erityisesti nuorten osallisuutta, yhteisöllisyyttä ja itsetunnon rakentamista tuetaan (Herranen 2013, 9.) Nuorisotyö koulussa pyrkii erityisesti ehkäisevään työhön osana oppilashuoltoa, yhteisöllisyyden ja osallisuuden vahvistamiseen sekä nonformaalien oppimisympäristöjen rakentamiseen (Nousiainen 2014, 33).

Koulunuorisotyöllä on hyvin vaihtelevia käytäntöjä eri kunnissa, muun muassa rooli, asema ja työn sisältö vaihtelevat (Kolehmainen & Lahtinen 2014, 17). Suuri osa koulunuorisotyöntekijöistä työskentelee koulun lisäksi nuorten vapaa-ajalla, nuorisotaloilla, tapahtumissa ja muissa nuorisopalveluiden toiminnoissa. Nuorilla on matalampi kynnys osallistua erilaisiin toimintoihin, kun nuorisotyöntekijä on jo entuudestaan tuttu koulusta (Ahlberg ym. s.a., 2.) Kokemuksiin koulussa vaikuttavat toimintatavat, ilmapiiri, koulun aikuiset ja fyysinen ympäristö. Oppimisen ohella koulussa kasvatetaan ja etsitään omaa identiteettiä (Hotokka 2014, 6.)

Koulunuorisotyöntekijän rooleja kouluilla ovat kasvattaja, innostaja, ohjaaja, koordinaattori ja kehittäjä. Tavoitteinaan tukea nuorten kasvua ja hyvinvointia aktiiviseksi kansalaiseksi ja toimijaksi, vahvistaa yksilöä ryhmän ja yhteisön jäsenenä sekä edistää yhteisön jäsenten vuorovaikutusta ja osallisuutta (Kolehmainen & Lahtinen 2014, 95.) Koulunuorisotyö voi keskittyä tukemaan nuorten välisiä suhteita ja huolehtimaan ryhmäprosesseista, edistää kouluosallisuutta tai panostaa toiminnallisuuden lisäämiseen ja nuorten aktivointiin, erityisesti välitunneilla. Koululla saattaa olla tarve uudentlaiselle aikuisroolille. Aikuiselle, joka työskentelee keskustelemisemmin, ja on jollakin tapaa lähempänä nuorten maailmaa. (Kiilakoski 2014, 51.)

Koulunuorisotyöhön liittyvistä seminaareista (2011-2013) koostetut tavoitteet koulunuorisotyölle ovat: nuorten hyvinvoinnin lisääminen, kouluviihtyvyyden lisääminen, erilaisten kohtaamisten mahdollistaminen, osallisuuden lisääminen ja oppilaskuntatoiminta, nuorten aktivointi, nuorilähtöinen toiminta, resurssien tehokas

käyttö ja päällekkäisyyksien karsiminen, aktiivisen kansalaisuuden tukeminen, tavoitettavissa oleva aikuinen (läsnäolo), nuorten keskinäisten suhteiden tukeminen, nuorten kokonaisvaltainen kohtaaminen ja tukeminen, identiteetin ja itsetunnon vahvistaminen, uudenlaisten toimintamallien kehittäminen, kasvatuksellisuus, yhteisöllisyyden tukeminen, ryhmädynamiikan tukeminen, monialaisen yhteistyön mahdollisuuksien hyödyntäminen, työrauhan ja oppimisen tukeminen. Tavoitteet antavat vastauksia usein esitettyihin kysymyksiin: mihin nuorisotyötä koulussa tarvitaan ja mitä annettavaa nuorisotyöllä koulussa on? (Kolehmainen & Lahtinen 2014, 29.)

Nuorisotyötä tehdään kunnissa ja kouluissa vaihtelevilla tutkinto- ja työnimikkeillä sekä erilaisella osaamisella ja ammatillisuudella. Nuorisotyötä kouluissa tekevien koulutus voi olla esimerkiksi sosiaalikasvattaja, kulttuurituottaja, sosionomi, liikunnanohjaaja, lasten ja nuorten erityisohjaaja, nuorisotyöntekijä, yhteisöpedagogi, nuoriso- ja vapaa-aikaohjaaja sekä kasvatustieteen kandidaatti (Kolehmainen & Lahtinen 2014, 23.)

Työnimikkeitä ovat esimerkiksi järjestötyöntekijä, etsivä nuorisotyöntekijä, etsivän työn ohjaaja, nuorisotyöntekijä, kouluohjaaja, kasvatusohjaaja, koulusosionomi, yhteisöpedagogi, projektityöntekijä, nuorisonohjaaja, vapaa-aikaohjaaja sekä liikunnanohjaaja (Kolehmainen & Lahtinen 2014, 23). Lisäksi koulunuorisotyöntekijää, koulun nuorisotyöntekijää, koulun nuoriso-ohjaajaa sekä kouluyhteisöohjaajaa käytetään työnimikkeinä (Herranen 2013, 14). Nimikkeestä huolimatta koulutus ja työkokemus muodostavat ammatillisen osaamisen sekä identiteetin (Kolehmainen & Lahtinen 2014, 23).

3.3 Työmenetelmät

Koulunuorisotyön työmenetelmiä on monia. Koulunuorisotyön käsikirjasta (Ahlberg ym. s.a.) löytyy hyviä esimerkkejä näistä.

KiVa-koulu on opetus- ja kulttuuriministeriön rahoittama hanke, jolla pyritään vähentämään ja ennaltaehkäisemään koulukiusaamista. Koulunuorisotyöntekijä voi olla mukana KiVa-koulun toiminnassa, esimerkiksi pitämällä KiVa-koulun oppitunteja

luokille omalla koulullaan. Nuorten asenteisiin kiusaamista vastaan pyritään vaikuttamaan erilaisten ajattelua haastavien harjoitteiden kautta. (Ahlberg ym. s.a., 4-10.)

Verso eli vertaissovittelu on ratkaisukeskeisyyteen pohjautuva menetelmä. Se tarjoaa vaihtoehtoisen, vapaaehtoisen tavan oppilaiden välisten ristiriitojen ratkaisemiseksi koulussa. Vertaissovittelu on varhaista puuttumista. Koulunuorisotyöntekijä voi toimia koulussa Verso-ohjaajana. Ohjaajan lisäksi kahden riitatilanteessa olevan nuoren apuna sopimistilanteessa toimii koulutettu saman koulun nuori. (Ahlberg ym. s.a., 4-10.)

Kasvatustunteja (päihdekasvatus, seksuaalikasvatus, yhdenvertaisuuden edistys) koulunuorisotyöntekijä voi toteuttaa koululla joko omin voimin tai asiantuntijoiden kanssa. Kasvatustunneilla nuoret voivat keskustella koulunuorisotyöntekijän kanssa luottamuksellisesti arkaluontoisistakin asioista. Puhuminen tutulle nuorisotyöntekijälle opettajan tai tuntemattoman ihmisen sijaan voi olla helpompaa. (Ahlberg ym. s.a., 4-10.)

Koulunuorisotyöntekijä voi järjestää pienryhmätoimintaa koululla esiintyvien tarpeiden mukaan (ryhmät hiljaisille oppilaille, erilaiset tsemppiryhmät, tupakka- ja päihderyhmät). Pienryhmät kokoontuvat välitunneilla tai oppitunneilla. Tukioppilaita voidaan käyttää apuna pienryhmissä. (Ahlberg ym. s.a., 4-10.)

Tarvittaessa nuori voi tavata koulunuorisotyöntekijää yksilökeskustelussa. Koulunuorisotyöntekijä on vaitiolovelvollinen ja nuoren tulee olla aina tietoinen siitä. Nuorelle kohtaaminen on aina vapaaehtoista. Yksilötapaamiselle voi olla tarvetta esimerkiksi kiusaamistapauksissa, luvattomissa poissa-oloissa, yksinäisyyden tunteissa tai suurissa elämän muutoksissa. Aina tapaamiset eivät kuitenkaan vaadi mitään sen suurempaa syytä tai ongelmaa, koulunuorisotyöntekijän juttusille voi mennä iloisissakin merkeissä. Nuorisotyöntekijä ohjaa tarpeen vaatiessa oppilaan kuraattorille tai psykiatriselle sairaanhoitajalle, mahdollisesti myös muiden palvelujen piiriin, mikäli hänen tarjoamansa apu ei riitä nuorelle. (Ahlberg ym. s.a., 4-10.)

Seitsemäsluokkalaisten joka syksyinen ryhmäytys on osa koulunuorisotyötä. Tarkoituksena on viettää päivä uuden luokan kanssa ja tutustua uusiin luokkatovereihin.

Koulunuorisotyöntekijä suunnittelee ryhmäytymistä vahvistavia tehtäviä sekä ohjelmaa päivälle. Ryhmäytys tapahtuu usein kouluympäristön ulkopuolella. Ryhmäytyksessä mukana koulunuorisotyöntekijä lisäksi on yleensä luokanvalvoja. Lisäksi mukana voivat olla koulukuraattori ja psykiatrinen sairaanhoitaja. (Ahlberg ym. s.a., 4-10.)

Kake eli kasvatuskeskustelu tarjoaa vaihtoehdon jälki-istunnolle ja on ratkaisukeskeisyyteen pohjautuva menetelmä. Menetelmän tarkoituksena on parantaa oppilaiden vuorovaikutustaitoja ja niillä vähentää koulun häiriökäyttäytymistä. Kasvatuskeskustelussa oppilaan on itse mietittävä rikkomuksensa seuraukset: mitä tein, miksi ja miten parantaisin tilannetta? Keskustelu määrittää kasvun rajoja ja lisää oppilaan vastuuntuntoa. Vanhemmat otetaan myös mukaan kasvatukseen. Koulunuorisotyöntekijä voi toimia opettajan parina kasvatuskeskustelussa. Keskustelusta tulee kahden eri ammattiryhmän myötä moniammatillinen ja asiaan saadaan kaksi erilaista näkökulmaa. (Ahlberg ym. s.a., 4-10.)

Koulunuorisotyöntekijä voi olla mukana tukioppilastoiminnassa. Tukioppilaat ovat kahdeksas- ja yhdeksäsluokkalaisia oppilaita, jotka koulutetaan toimimaan nuorempien oppilaiden tueksi. Tukioppilaat toimivat vertaistukena muille nuorille. Tukioppilastoiminnan tavoitteita ovat hyvien toverisuhteiden, kouluviihtyvyyden, yhteisvastuun sekä turvallisen ja kannustavan ilmapiirin edistäminen koulussa. Koulunuorisotyöntekijä voi järjestää tukioppilaiden kanssa esimerkiksi teemapäiviä ja välituntitoimintoja. Tukioppilaat voivat toimia koulunuorisotyöntekijän apuna jatkoryhmäytyksissä ja tukarivälitunneilla. Tukioppilailla on suuri rooli myös koulukiusaamisen vastaisessa työssä kouluilla. (Ahlberg ym. s.a., 4-10.)

Koulunuorisotyöntekijä voi olla mukana oppilaskunnan toiminnassa. Koulunuorisotyöntekijän mukanaolo mahdollistaa monipuolisemman ja aktiivisemmän toiminnan oppilaskunnalle. Oppilaskunnan jäsenten kanssa koulunuorisotyöntekijä voi esimerkiksi pohtia ja toteuttaa tapoja parantaa koulun ilmapiiriä ja yleisilmettä, jolloin nuoret pääsevät itse vaikuttamaan heitä koskeviin asioihin nuorisotyöntekijän tuella. (Ahlberg ym. s.a., 4-10.)

Jatkoryhmäytykselle voi olla tarvetta luokissa, joissa esiintyy esimerkiksi kiusaamista tai huonoa luokkailmapiiriä. Koulunuorisotyöntekijä ja opettajat voivat yhdessä

suunnitella jatkoryhmäytyspäivän, jolla tuetaan koulurauhan säilymistä (Ahlberg ym. s.a., 4-10.)

Osallistavilla oppitunneilla pyritään saamaan erilaista näkökulmaa perinteiseen oppimiseen. Tunnit ovat usein ryhmätyöskentelypainotteisia ja ne voidaan toteuttaa perinteisen luokkatilan sijaan jossakin muussa oppimisympäristössä (Ahlberg ym. s.a., 4-10.) Osallistavat oppitunnit motivoivat oppilaita perinteisen opetuksen vastapainona.

Nuorisotalotyö samalla alueella koulun kanssa tukee koulunuorisotyötä, siksi on tärkeää että sama nuorisotyöntekijä työskentelee nuorisotilaa lähellä sijaitsevalla koululla. Nuorten tapaaminen eri ympäristöissä (sekä vapaa-ajalla että koulussa) mahdollistuu, ja tällöin saadaan kontakti paikallisiin nuoriin joka päivä. Nuorisotyöntekijä pystyy koulunuorisotyön ja talotyön yhteyden avulla reagoimaan nuorten keskuudessa nouseviin ilmiöihin nopeasti, niin vapaa-ajalla kuin koulussa. (Ahlberg ym. s.a., 4-10.)

Koulunuorisotyöntekijä voi olla mukana välitunneilla. Erilaisten aktiviteettien järjestäminen esimerkiksi tukioppilaiden ja oppilaskunnan jäsenten kanssa tuo virtaa ja iloisuutta koulupäiviin. Välitunneilla koulunuorisotyöntekijä pääsee jututtamaan yksinäisiä, puuttumaan kiusaamistilanteisiin ja olemaan nuorille aikuinen jolla on aikaa. (Ahlberg ym. s.a., 4-10.)

Koulunuorisotyöntekijä voi osallistua oppitunneille avustavana henkilönä. Hän voi toimia avustajan roolissa esimerkiksi ryhmäytymistä tukevilla ja yhteisöllisyyteen kasvattavilla tunneilla. Koulunuorisotyöntekijä ei ole kuitenkaan ohjaaja. (Ahlberg ym. s.a., 4-10.)

Verkkonuorisotyö on myös osa koulunuorisotyötä. Työ viedään sinne, mistä nuoret löytyvät (Ahlberg ym. s.a., 4-10.)

Myös teoksessa ”Koulu on enemmän. Nuorisotyön ja koulun yhteistyön käytännöt, mahdollisuudet ja ongelmat” Tomi Kiilakoski (2014, 86-106) jakaa koulunuorisotyön tehtäviä nuorisotyön paikan hahmottamiseksi koulussa. Hän jakaa koulussa tehtävät toiminnot seitsemään eri luokkaan: 1) yksilötyö 2) pienryhmätyö 3) koululuokkien kanssa tehtävä työ 4) koko koulun tasolla tehtävät toiminnot 5) pitkäkestoiset

yhteisölliset toiminnot 6) koulun ja perheiden välinen työ 7) koulujen välinen työ (Kiilakoski 2014, 86-106). Työtehtävien jakaminen edellä mainittuihin luokkiin antaa kokonaisvaltaisen kuvan koulunuorisotyöstä kouluilla.

3.4 Koulunuorisotyön laatu

Koulunuorisotyön laadussa on kyse työn perustehtävässä onnistumisesta (Nuorisotyön laatu... 2014). Laatua voidaan nuorisotyössä lähestyä tarkastelemalla työn lähtökohtia – tavoitteita, puitteita ja periaatteita, prosesseja ja työmenetelmiä sekä tuloksia (Njöd 2015, 8). Laadukas nuorisotyö kiinnittää huomiota toiminnan sisältöihin ja suunnitelmallisuuteen, työntekijöiden osaamiseen, toiminnan aikaansaannoksiin, nuorten osallistumiseen, oppimiseen ja toimintamahdollisuuksiin, sidosryhmiin sekä resurssien käyttöön (Nuorisotyön laatu... 2014). Asiakkaiden eli nuorten kokemukset ovat keskiössä – vastaako palvelu tarpeita ja odotuksia (Njöd 2015, 8).

Laadukasta nuorisotyötä toteutetaan järjestelmällisesti. Palveluja kehitetään nuorten tarpeiden ja palautteiden perusteella (Alanko 2013, 28.) Laatutyö on arviointia sekä tiedon keruuta työn kehittämisen ja päätöksenteon tueksi. Laatutyön eri muotoja ovat laadun määrittely, laadun arviointi ja mittaaminen, laadun parantaminen ja kehittäminen sekä näiden toimenpiteiden toteuttamisen menetelmät (Nuorisotyön laatu... 2014.) Laatutyö on noussut keskeiseen asemaan asiakaslähtöisyyden rinnalle (Alanko 2013, 8).

Laadun arviointi vaatii koulunuorisotyön kokonaisvaltaista tarkastelua (Nuorisotyön laatu... 2014). Nuorten osallistaminen on tärkeää, sillä myös Nuorisolain (21.12.2016/1285) yhtenä tavoitteena on edistää nuorten osallisuutta ja vaikuttamismahdollisuuksia sekä kykyä ja edellytyksiä toimia yhteiskunnassa. Lisäksi aikuisilla ei ole kokemusta koulunuorisotyöstä koululaisen näkökulmasta, jonka vuoksi nuoret ovat parhaita kokemusasiantuntijoita koulunuorisotyötä käsiteltäessä. Nuorten osallistumista nuorisotyön laadun arviointiin voidaan pitää ”ykköslaaturtekijänä” tai ohjenuorana (Njöd 2015, 61).

Nuorisotyön suunnittelu, toteutus ja arviointi tulee toteuttaa nuorten kanssa. Nuorten täytyy kokea tulevansa kuulluiksi. Nuorten osallistumista uuden arviointikriteeristön

suunnitteluun voidaan tässä opinnäytetyössä tarkastella osallistavan arvioinnin näkökulmasta. Osallistava arviointi on oppimisen väline. Osallistavassa arvioinnissa ihmisen tulee olla mukana kehittämässä ja arvioimassa itseään koskevia asioita. Tärkeää on riittävä aika ja valmistelu sekä se, että jokainen kokee osallistumisensa tärkeänä. Osallistava arviointi on yhteinen prosessi lopputuloksenaan näkemys siitä, mikä on toimivaa ja mitä tulee vielä kehittää. (Njöd 2015, 61.)

Koulunuorisotyötä arvioimalla työtä ei kyseenalaisteta. Arvioinnin avulla pystytään osoittamaan työn tärkeyttä ja tuloksia.

3.5 Aiemmat tutkimukset

Koulunuorisotyö on vielä melko tuoretta – käsitteineen, tehtävineen ja tekijöineen, vaikka koululla ja nuorisotyöllä on pitkät perinteet yhteistyössä. Muutaman vuoden sisällä koulunuorisotyö on noussut puheenaiheeksi sekä tutkimusten kohteeksi.

Oman kehittämistyöni suunnittelussa tutustuin ensisijaisesti jo aiemmin mainitsemaani Marjo Kolehmainen ja Pauliina Lahtisen Humanistisesta Ammattikorkeakoulusta vuonna 2014 valmistuneeseen teokseen ”Nuorisotyötä koulussa. Yhteisen toimintakulttuurin kehittäminen.” Teos on syntynyt valtakunnallisen Uusiutuva koulu ja nuorisotyö -hankkeen (2011-2013) pohjalta. Aineisto teokseen on kerätty hankkeen aikana ja se koostuu hankkeen työntekijöiden kokemuksista ja havainnoista, kerätyistä palautteista ja kyselyistä eri toimijoilta sekä hankkeen eri toimintamuodoista, joita on esitelty tarkemmin hankkeen loppuraportissa (Kolehmainen & Lahtinen 2014, 7.)

Koulunuorisotyö on vielä monille tuntematonta, siksi siihen liittyvät tutkimukset alkavatkin usein koulunuorisotyön käsitteen sekä koulunuorisotyön ja koulunuorisotyöntekijän tehtävien ja roolien määrittelystä. Otan kolme esimerkkiä koulunuorisotyön erilaisesta määrittelystä aiemmista tutkimuksista.

Teos ”Nuorisotyötä koulussa. Yhteisen toimintakulttuurin kehittäminen” (Kolehmainen & Lahtinen 2014) määrittelee koulussa toimivan nuorisotyöntekijän rooleja muun muassa innostajana, kasvattajana, koordinaattorina, kehittäjänä ja ohjaajana. Nuorisotyö koulussa on muun muassa kohtaamista, kannustavaa kasvatusta ja yhdessä

tekemistä. Nuorisotyöntekijä toimii nuoruuden ja nuorten elinolojen tulkkina. Nuorisotyö vahvistaa nuoren osallisuutta lähiyhteisöissä, eri kulttuureissa ja yhteiskunnassa. (Kolehmainen & Lahtinen 2014, 96, 103.)

Mikkelin ammattikorkeakoulusta vuonna 2014 valmistuneessa Mervi Hotokan opinnäytetyössä ”Nuorisotyön soveltaminen koulun työntekijöiden työotteeksi” nuorisotyön lähtökohdaksi määritellään usko nuoreen ja hänen mahdollisuuksiinsa. Nuorisotyön kasvatusotteella tavoitellaan nuoren oman elämän hallinnan tukemista. Nuorisotyö toimii koulussa eetoksensa mukaisesti vapaaehtoisena. Nuorisotyöntekijä ei sanele mitään, vaan nuorten mielipide otetaan huomioon. Nuoria kannustetaan osallistumaan toimintoihin. (Hotokka 2014, 14-15.) Edellä mainitussa opinnäytetyössä sovitettiin nuorisotyötä yläkoulun työntekijöiden työotteeksi. Tutkimuksellinen kehittämistoiminta toteutettiin mikkililäisellä 450 oppilaan yläkoululla lukuvuosihankkeena 2013-2014. Opinnäytetyön tavoitteena oli nuorten hyvinvoinnin edistäminen koko työyhteisön kasvatuskäytänteitä kehittäen. Tuloksena todettiin, että nuorisotyö soveltui laajasti koulun ammattiryhmien työskentelyyn sekä yksilö- että yhteisötasolla. (Hotokka 2014.)

Linnea Breilingin Humanistisesta Ammattikorkeakoulusta vuonna 2013 valmistunut opinnäytetyö ”Ihanteellisen koulunuorisotyön jäljillä. Joensuun lyseon peruskoulun näkemyksiä ja toiveita koulunuorisotyöhön” kuvailee varsinaista koulunuorisotyötä vaikeaksi määritellä. Koulunuorisotyö voi olla hyvin monenlaista ja siitä voi olla monenlaisia nimityksiä. Koulunuorisotyöntekijä voi toimia koulussa esimerkiksi koulun ja kodin yhteistyön rakentajana, toimintojen järjestäjänä, nivelvaiheiden tukijana, ryhmäytäjänä, oppilaskunnan ja tukioppilastoiminnan ohjaajana, välitunti- ja kerhotoiminnan järjestäjänä sekä yksilöohjaajana. Koulunuorisotyötä toteutetaan kouluissa yhteisöllisen pedagogiikan avulla, yhdessä oppien. (Breiling 2013, 10-11.)

Tiivistäen aiempia tutkimuksia, koulunuorisotyötä on edelleen vaikea lokeroida ja määritellä tarkasti. Koulunuorisotyöstä käytetään erilaisia nimityksiä, sitä voidaan toteuttaa eri tavoin ja koulunuorisotyöntekijällä voi olla erilaisia rooleja ja tehtäviä kouluilla.

Nuorisotyöllä on koulun lisäksi oma kasvatustehtävänsä, muun muassa yhteistyötaitojen ja osallisuuden vahvistaminen. Nuorisotyö uskoo nuoreen ja kasvatusotteellaan se tukee nuoren elämänhallintaa sekä kannustaa omaksi itsekseen kasvamista. Koulunuorisotyön lokeroimattomuus antaa työlle vapautta. Työtä voidaan toteuttaa jokaisella koululla omien tarpeiden ja resurssien mukaisesti – omalla tavallaan. Koulunuorisotyö moniammatillistaa kouluja, lasten ja nuorten kasvuympäristö on entistä tuetumpi. Koulunuorisotyö on rikkautta.

4 KEHITTÄMISPROSESSIN TOTEUTUS

4.1 Kehittämisen tavoite

Tämän opinnäytetyön tavoitteena on koulunuorisotyön laadun parantaminen Kouvolassa, jossa koulunuorisotyö on jo pysyvä työmuoto ja osa nuorisotyöntekijän työnkuvaa.

4.2 Kehittämisen toimenpide

Konkreettinen toimenpide opinnäytetyöni tavoitteen (koulunuorisotyön laadun parantaminen Kouvolassa) saavuttamiseksi on arviointikriteeristön suunnittelu ja laadinta Kouvolan nuorisopalveluille. Suunnittelen uuden arviointikriteeristön koulunuorisotyöstä vastaavan yhteisöllisen nuorisotyön koordinaattorin, kahden nuoriso-ohjaajan ja Myllykosken yhteiskoulun rehtorin sekä nuorten kanssa.

Myllykosken koulun rehtori ja nuoret valikoituivat mukaan kehittämisprosessiin, koska Myllykosken koululla koulunuorisotyötä on tehty Kouvolassa pisimpään, jo vuodesta 2007. Pitkän historian seurauksena koulunuorisotyö on olennainen osa Myllykosken yhteiskoulua.

Valmista uutta arviointikriteeristöä tullaan käyttämään Kouvolan alueen kaikilla yläkouluilla, Kouvolan seudun ammattiopistolla ja Viialan yhtenäiskoululla lukuvuosittain. Jokaisen edellä mainitun koulun rehtori, koulunuorisotyöntekijä ja oppilaat arvioivat oman koulunsa koulunuorisotyötä ja sen laatua keväisin, lukuvuoden päätteeksi. Myös koulujen muulla henkilökunnalla, kuten opettajilla on mahdollisuus

arviointin suorittamiseen. Rehtori ja mahdollisesti myös opettajat arvioivat työtä koulun näkökulmasta, koulunuorisotyöntekijä nuorisotyön näkökulmasta ja oppilaat asiakkaiden eli nuorten näkökulmasta.

Kehittämisen prosessin lopuksi uuden arviointikriteeristön suunnittelussa mukana olleet pääsevät testaamaan uutta arvioinnin välinettä ja antamaan palautetta sekä kommentteja siitä minulle. Testiarvioinnin he suorittivat helmikuussa 2017, arvioiden koulunuorisotyötä syksyn 2016 osalta.

4.3 Kehittämistä edistävät menetelmät

Tämän opinnäytetyön kehittämismenetelmänä toimii foorumi. Foorumin tarkoituksena on osallistaa jäsenensä mukaan heitä koskevien asioiden suunnitteluun. Foorumissa esiin nousevia ideoita ja ajatuksia käsitellään, niistä keskustellaan ja niitä kokeillaan. Tässä opinnäytetyöprosessissa foorumin avulla rakennetaan runko uudelle arviointikriteeristölle. Koulunuorisotyön parissa työskentelevät ammattilaiset sekä koulunuorisotyön asiakkaat eli nuoret pääsevät osallistumaan heitä koskevan asian eli koulunuorisotyön arvioinnin ja uuden arviointikriteeristön suunnitteluun.

Valitsin kehittämismenetelmäksi foorumin, koska kehittämistyöni vaatii keskustelua ja ajatustenvaihtoa nuorisotyön ammattilaisten sekä kouluhenkilökunnan kanssa. Uutta arviointikriteeristöä varten tarvitsen myös nuorten näkökulman nykyisestä koulunuorisotyöstä. Foorumin avulla koulunuorisotyön parissa työskentelevät ammattilaiset ja nuoret pääsevät osallistumaan sekä tulevat kuulluiksi, jokainen omalla panoksellaan. Foorumin avulla lopputuloksessa eli uudessa arviointikriteeristössä näkyy oman kädenjälkeni lisäksi nuorten sekä koulunuorisotyön parissa työskentelevien ammattilaisten näkökulma. Foorumin avulla lopputuloksesta saadaan todellisempi ja käytännöllisempi.

4.4 Kehittämisen prosessin eteneminen

4.4.1 Suunnittelu

Aloitin uuden arviointikriteeristön kehittämisen ja laadinnan tutustumalla jo olemassa olevaan koulunuorisotyön arvioinnin materiaaliin. Kyseistä materiaalia on käytetty tähän asti Kouvolassa koulunuorisotyön arvioinnin välineenä. Tutustui erityisesti liitteen 1 arviointikriteereihin vaihtoehtoiseen. Sen lisäksi paneuduin siihen, miten koko teos määrittelee koulunuorisotyön ja koulunuorisotyöntekijän tehtävien ja rooleineen.

Kouvolan omasta uudesta arviointikriteeristöstä on tarkoitus saada toimivampi ja yksinkertaisempi. Nämä asiat huomioon ottaen kirjasin ylös ranskalaisin viivoin omia ajatuksiani ja ideoitani uutta arviointikriteeristöä ja sen suunnittelua varten.

Heränneitä ajatuksiani olivat:

- arviointikriteerien vähentäminen
- arvioinnin helppo ja nopea suorittaminen
- arviointikriteerien yksinkertaistaminen (perusasiat)
- miten koulunuorisotyön laatua voidaan mitata ja mitä on hyvä koulunuorisotyö?

Ryhdyin suunnittelemaan ryhmätapaamista uuden arviointikriteeristön suunnittelun merkeissä, jotta saisin lisää ideoita ja ajatuksia kehittämistyölleni. Valitsin kehittämismenetelmäksi foorumin. Mietimme yhdessä Kouvolan nuorisopalvelujen kanssa, keitä on hyvä osallistaa uuden arviointikriteeristön suunnitteluun.

Tulimme siihen tulokseen, että suunnittelussa on hyvä olla mukana nuorisotyön ammattilaisten lisäksi kouluhenkilökuntaa ja nuoria. Päädyimme kutsumaan ensimmäiseen foorumiin koulunuorisotyön laadusta vastaavan nuoriso-ohjaajan ja koulunuorisotyöstä vastaavan yhteisöllisen nuorisotyön koordinaattorin sekä yhden koulun rehtorin, koulunuorisotyöntekijän ja nuoria. Otin yhteyttä kyseisiin henkilöihin ja sovimme kaikille sopivan ajankohdan foorumin toteuttamiselle.

Tulostin foorumia varten kaikille vanhan, jo olemassa olevan materiaalin koulunuorisotyön arvioinnille ideointimme ja suunnittelumme tueksi. Lisäksi suunnittelin foorumin työskentelytavan. Päädyin pienryhmätyöskentelyyn, jotta kaikki saavat äänensä kuuluviin. Lisäksi ajankäyttö on usein tehokkaampaa pienryhmissä työskennellen.

4.4.2 Foorumi 1

Ensimmäinen foorumi toteutettiin Myllykosken yhteiskoululla joulukuussa 2016. Foorumissa olivat mukana minun lisäksi koulunuorisotyöstä vastaava yhteisöllisen nuorisotyön koordinaattori, koulunuorisotyön laadusta vastaava nuoriso-ohjaaja, kyseisen yläkoulun rehtori ja koulunuorisotyöntekijä sekä kaksi yläkouluikäistä tyttönuorta. Foorumin tarkoituksena oli ideoiden kerääminen toimivammalle ja yksinkertaisemmalle koulunuorisotyön laadun arvioinnille. Eli vanhan arviointikriteeristö-lomakkeen muokkaus ja sen kautta uuden arviointikriteeristön suunnittelu ja kehittäminen.

Vanha jo olemassa oleva materiaali koulunuorisotyön arvioinnille koostuu kuudestatoista arviointikriteeristä ja jokaiselle arviointikriteerille on neljä vaihtoehtoa alkaen: 4) erinomainen, 3) hyvä, 2) tyydyttävä ja 1) puutteellinen. Arviointia suorittaessa tarkoituksena on valita neljästä vaihtoehdosta sopivin.

Aloitin foorumin esittelemällä itseni ja kertomalla mistä on kyse. Jaoin ryhmän kahteen osaan. Annoin ryhmille tehtäväksi miettiä, millaista on laadukas koulunuorisotyö ja millä kriteereillä sitä voidaan mitata. Ryhmät pääsivät miettimään pienryhmissään ”ideariihä” -tyyppisesti kriteereitä hyväälle koulunuorisotyön mittaamiselle.

Toisessa ryhmässä nuorisopalveluiden koordinaattori, yläkoulun rehtori ja toinen koulunuorisotyöntekijä pohtivat koulunuorisotyötä koulunuorisotyöntekijän ja koulun muun henkilökunnan näkökulmasta, vanhaa materiaalia koulunuorisotyön arvioinnille pohjana käyttäen. Toisessa ryhmässä minä, toinen (kyseisen koulun) koulunuorisotyöntekijä ja kaksi tyttönuorta pohdimme koulunuorisotyötä asiakkaiden eli nuorten näkökulmasta, vain vähän vanhaa materiaalia koulunuorisotyön arvioinnille silmällä pitäen, lähinnä nuorten ajatuksia kuunnellen.

Toimin pienryhmässä lähinnä keskustelun ylläpitäjänä ja kysyjän roolissa, jotta nuorten ajatukset saataisiin mahdollisimman hyvin esille ja nuoret pääsisivät vaikuttamaan heitä koskevaan asiaan. Aikuistenryhmä mietti erityisesti ammattilaisten ja työntekijöiden näkökulmaa, nuortenryhmä mietti mitkä asiat ovat nuorille tärkeitä koulunuorisotyössä.

Pienryhmätyöskentelyn jälkeen kokoonnuimme takaisin yhdeksi ryhmäksi saman pöydän ääreen. Molemmat ryhmät kertoivat omista ajatuksistaan ja ideoistaan, jonka jälkeen muut saivat kommentoida ja täydentää niitä. Keskustellen saimme hyviä ratkaisuja aikaan. Kirjoitin muistiinpanoja itselleni keskustelun ohessa.

Aikuisten ryhmä muokkasi pienryhmissä työskennellen vanhoja jo olemassa olevia arviointikriteereitä poistamalla, yhdistämällä ja muokkaamalla niitä sekä kehittämällä aivan uusia omia arviointikriteereitä. He saivat aikaan kahdeksan arviointikriteeriä: 1) vastuunjaot ja suunnitelmallisuus, 2) osaamisen hyödyntäminen, 3) vuorovaikutus, 4) arviointi ja kehittäminen, 5) yhteistyö ja verkostot, 6) ajankäyttö, 7) tilat ja 8) toiminnasta tiedottaminen. Nämä kahdeksan arviointikriteeriä syntyivät kaikista olennaisimpiin teemoihin keskittymällä, vanhoja arviointikriteerejä silmäillen. Kaikkia vanhoja arviointikriteerejä muokattiin. Jotkut vanhat arviointikriteerit yhdistettiin toisiinsa ja muokattiin sopivaksi, toisia arviointikriteerejä muokattiin yksinkertaisemmiksi, osa arviointikriteereistä pudotettiin kokonaan pois ja osa uusista arviointikriteereistä kehitettiin aivan itse. Aikuistenryhmä ideoi, että arviointikriteerien vaihtoehdot käännettäisiin toisinpäin alkaviksi puutteellisesta, eli 1) puutteellinen, 2) tyydyttävä, 3) hyvä ja 4) erinomainen. He ovat kokeneet järjestyksen arviointia suorittaessa yksinkertaisemmaksi huonoimmasta vaihtoehdosta alkaen. Tähän lopputulokseen päädyimme. Vanhojen arviointikriteerien vaihtoehtojen (erinomainen-puutteellinen) läpikäynti jäi vielä suurelta osin kesken, vain 7) tilat ja 8) toiminnasta tiedottaminen ehdittiin käydä läpi kokonaisuudessaan.

Nuorten ryhmässä pohdittiin nuorille tärkeitä asioita koulunuorisotyössä ja koulunuorisotyöntekijässä. Tulimme siihen tulokseen, että nuoret tarvitsevat koulunuorisotyön arviointiin oman arviointikriteeristönsä, sillä he katsovat koulunuorisotyötä ja koulunuorisotyöntekijää eri näkökulmasta kuin aikuiset. Nuorten kanssa koettiin helpoimmaksi tavaksi toimia niin, että nuoret saivat vapaasti kommentoida millainen on hyvä/huono koulunuorisotyöntekijä ja millaista on hyvä/huono koulunuorisotyö. Lisäksi nuoret pohtivat koulunuorisotyöntekijän tärkeimpiä ominaisuuksia. Keskustelun kautta nuortenryhmä kehitti neljä arviointikriteeriä uuteen omaan nuorten arviointikriteeristöön: 1) kohtaaminen, 2) osallistaminen, 3) kiinnostus ja 4) luotettavuus. Vaihtoehdot (erinomainen-

puutteellinen) jäivät vielä suunnittelematta. Nuortenryhmässä mukana ollessani kysyin nuorilta, millainen heidän mielestään on hyvä koulunuorisotyöntekijä. Nuorten sanoin: *sellainen joka ottaa nuorten asiat huomioon, joka ottaa kaikenlaiset nuoret huomioon, myös erilaiset nuoret, luotettava, jolle voi kertoa asioita myös vapaa-ajalla, aidosti kiinnostunut nuorten asioista.*

Ensimmäisessä foorumissa keskeistä oli, että kaikki pääsivät osallistumaan keskusteluun sekä tulivat kuulluiksi, myös nuoret osallistettiin. Foorumin ansioista sain paljon ideoita ja apua uuden arviointikriteeristön laadintaan. Sovimme uuden foorumin neljän viikon päähän samalla ryhmällä ja samalla periaatteella. Tarkoituksena on jatkaa arviointikriteeristön suunnittelua erityisesti vaihtoehtoihin (erinomainen–puutteellinen) paneutuen sekä käydä läpi ensimmäinen versio uudesta arviointikriteeristöstä ja pyrkiä jatkamaan sen kehittämistä mahdollisimman toimivaksi.

Raportoin kehittämisprosessin etenemistä opinnäytetyöhöni heti ensimmäisen foorumin jälkeen. Keräsin foorumissa muistiinpanoja, joita avuksi käyttäen laadin tietokoneelle ensimmäisen version uudesta arviointikriteeristöstä sekä aikuisille että nuorille. Laadin arviointikriteeristöt Word-tiedostolla. Aikuisten arviointikriteeristöön tuli kahdeksan kohtaa, nuorten arviointikriteeristöön neljä kohtaa. Lisäsin aikuisten uuteen arviointikriteeristöön foorumin muistiinpanojen lisäksi omia uusia ajatuksiani ja ideoitani, joita esittelisin ryhmälle seuraavassa foorumissa. Tulostin uuden version sekä aikuisten että nuorten arviointikriteeristöstä kaikille seuraavaa foorumia varten.

4.4.3 Foorumi 2

Toinen foorumi toteutettiin Myllykosken yhteiskoululla, nuoria lukuunottamatta, samalla ryhmällä sovitusti Tammikuussa 2017. Työstimme ainoastaan aikuisten arviointikriteeristöä. Työskentelimme yhtenä ryhmänä, muuten samalla periaatteella kuin ensimmäisellä kerralla. Kaikki saivat tukimateriaaliksi uuden tekemäni version aikuisten arviointikriteeristöstä (liite2).

Paneuduimme erityisesti arviointikriteerien vaihtoehtoihin (puutteellisesta-erinomaiseen). Saimme ryhmätyöskennellen muokattua vaihtoehtoja hyvin. Pudotimme tekstiä pois lähes kaikista kohdista ja tiivistimme ydinajatuksset, jotta arvioinnin

suorittaminen olisi jatkossa yksinkertaisempaa ja helpompaa. Pudotimme vielä yhden arviointikriteerin kokonaan pois (yhteistyö ja verkostot), sillä koimme sen tarpeettomaksi. Vaihdoimme arviointikriteerien järjestystä arviointikriteeristöissä ja muokkasimme kolmen arviointikriteerin nimeä. Tulimme lopputulokseen: 1) vastuunjaot ja suunnitelmallisuus, 2) koulunuorisotyöntekijän osaamisen hyödyntäminen, 3) ajankäyttö, 4) vuorovaikutus, 5) toiminnasta tiedottaminen, 6) työtilat koululla ja 7) toiminnan kehittäminen. Kirjasin itselleni ylös foorumissa esille nousseet ajatukset ja ideat arviointikriteeristön muokkauksen jatkamista varten. Arviointikriteerien vaihtoehtojen yksinkertaistamista ja supistamista täytyi vielä jatkaa.

Sovimme foorumin päätteeksi, että jatkan aikuisten arviointikriteeristön muokkausta muistiinpanojeni pohjalta itsekseni. Uutta tapaamista ei sovittu. Lähetän uuden muokatun version aikuisten arviointikriteeristöstä kaikille toisen foorumin jäsenille, ja he saavat kommentoida sähköpostitse mikäli heidän mielestään siinä on jotain muokattavaa tai heille tulee mieleen vielä uusia ideoita sen suhteen.

Lisäksi sovin nuorten foorumin Myllykosken yhteiskoululle oppilaskunnan hallituksen kokouksen paikalle kahden päivän päähän. Nuorten foorumin avulla osallistan nuoret mukaan nuorten arviointikriteeristön vaihtoehtojen suunnitteluun. Foorumin jälkeen jatkoin kehittämistyön raportointia opinnäytetyöhöni sekä aikuisten arviointikriteeristön muokkausta tapaamisen pohjalta.

Lähetin toisen foorumin pohjalta muokatun uuden version aikuisten arviointikriteeristöä nuorisopalveluiden suunnittelijalle. Pohdimme mitä asioita arviointikriteeristöissä olisi syytä huomioida foorumissa nousseiden ajatusten lisäksi. Mitkä asiat koulunuorisotyön jatkuvaa kehittämistä ajatellen ovat tärkeitä. Pyysin häntä kommentoimaan uutta arviointikriteeristöä suunnittelijan näkökulmasta.

Suunnittelija vinkkasi huomioimaan Kouvolan kaupungin arvot, koulunuorisotyön työmuodon tavoitteet sekä jatkuvan kehittämisen kehän – suunnittelun, toteutuksen, arvioinnin ja kehittämisen. Tutustuin jatkuvan kehittämisen kehään, Demingin laatuympyrään (kuva 1) ja muokkasin arviointikriteeristöä sen ydinajatusta mukaillen. Uuden arviointikriteeristön alaotsikkoina eli teemoina vanhojen (työyhteisö ja resurssit) sijaan toimivat edellä mainitun mukaisesti suunnittelu, toteutus, arviointi ja

kehittäminen. Luin arviointikriteerejä useaan kertaan ja pohdin, miten sisällytän kaupungin arvot ja koulunuorisotyön työmuodon tavoitteet niihin. Lisäsin yhden kokonaan uuden arviointikriteerin osallisuudesta (nuorten osallistaminen), jotta nuorten osallisuus tulee huomioitua.

KUVA 1. Demingin laatuympyrä

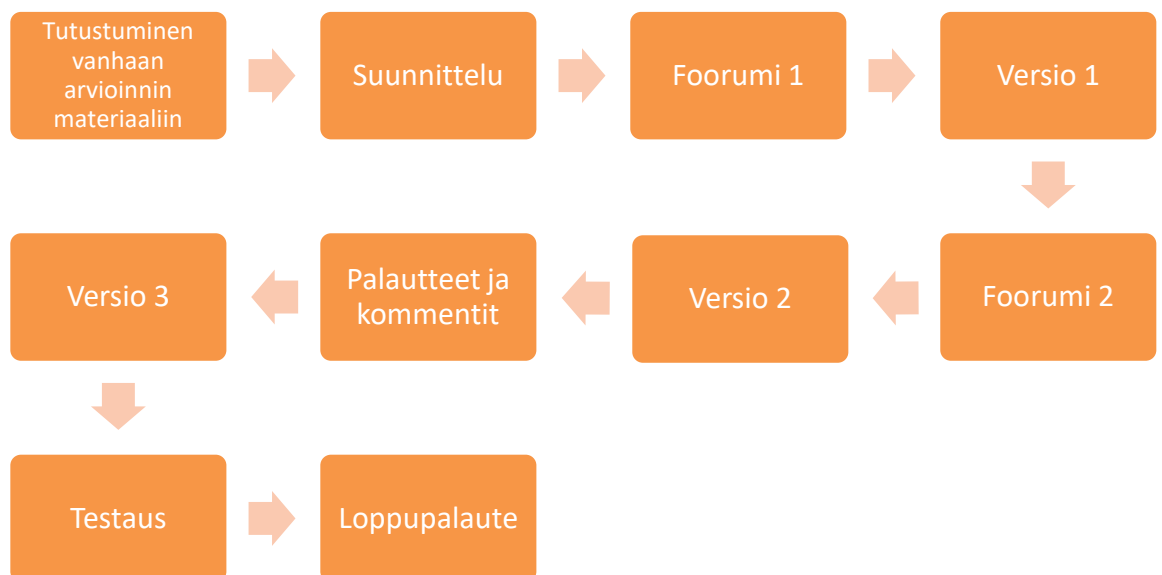
Lähetin muokkaamani version sähköpostitse kaikille toisessa foorumissa mukana olleille ja pyysin heitä kommentoimaan sekä antamaan palautetta siitä. Sain palautetta nuorten osallistaminen -kohdan muokkaukseen. Toisen foorumin jäsenten mielestä kohta kaipasi vielä hiomista. Erityisesti huomiota ehdotettiin kiinnittämään nuorten päätösvaltaan koululla, puhutaanko nuorten päätösvallasta vai annetusta vastuusta. Nuorten päätösvalta koululla on kuitenkin melko suppeaa. Minulle esitettiin kysymys, minkälaisissa asioissa oppilaat voivat minun mielestäni käyttää päätösvaltaansa koulussa? Korjailin palautteiden pohjalta arviointikriteeristöä vielä lisää. Pyrin täsmentämään ja yksinkertaistamaan nuorten osallistaminen -kohtaa.

Arviointikriteeristön uusimpaan versioon sisällytin myös tärkeiksi koetut Kouvolan kaupungin arvot: kaupunkilaisen paras, vastuullinen yhteistyö, tavoitteellisuus ja tehokkuus, rohkea uudistuminen, luotettavuus ja turvallisuus, sekä strategiset päämäärät kuten asiakaslähtöinen toiminta (Kouvolan kaupunkistrategia 2014-2020 2015). Ja koulunuorisotyön työmuodon tavoitteet: moniammatillinen yhteistyö, nuorisopalveluiden toiminta tueksi omalla koululla, koulun työrauhan tukeminen, joustava ja nopea reagointi nuoren kasvun tukemiseksi, yhteisöllisyyden & osallisuuden

vahvistaminen sekä jokainen yksilö tuntee olevansa ryhmän tärkeä osa (Koulunuorisotyön työmuodot s.a.).

Kouvolassa halutaan toimia kaupunkilaisten parhaaksi. Kouvolasta halutaan tehdä kaupunki, jossa asukkaat voivat hyvin ja viihtyvät. Kouvolan kaupungista halutaan tehdä yhteisö, jossa ihmiset luottavat toisiinsa. Kouvola haluaa tarttua rohkeasti uusiin mahdollisuuksiin, jotta kaupunki pysyisi kiinnostavana, kehittyvänä ja elinvoimaisena asuin- ja toimintaympäristönä. Kouvola haluaa olla luotettava ja turvallinen palveluiden tarjoaja sekä yhteistyökumppani. Koulunuorisotyötä arvioimalla ja kehittämällä toimitaan kaupunkilaisten parhaaksi. Uuden koulunuorisotyön arvioinnin välineen suunnittelussa osallistetaan nuoria, kouluhenkilökuntaa ja nuorisotyön ammattilaisia, jolloin toimitaan vastuullisessa yhteistyössä. Uuden arvioinnin välineen kehittäminen sekä lukuvuosittainen koulunuorisotyön arvioiminen on tavoitteellista ja tehokasta toimintaa. Koulunuorisotyön kehittäminen on rohkeaa uudistamista. (Kouvolan kaupungin arvot 2016.)

Aikuisten arviointikriteeristön suunnittelu ja kehittäminen eteni asteittain. Tiivistin kehittämisposessin etenemisen kuvaksi (kuva 2).

KUVA 2. Aikuisten arviointikriteeristön kehittämisen eteneminen

4.4.4 Nuorten foorumi

Aikuisten arviointikriteeristön työstämisen ohella valmistauduin nuorten foorumiin. Suunnittelin työskentelyämme foorumissa ja päädyin pienryhmä-/parityöskentelyyn riippuen siitä kuinka paljon nuoria tapaamisessa on paikalla. Valitsin pienryhmä-/parityöskentelyn sillä halusin jakaa jokaiselle ryhmälle yhden teeman eli arviointikriteerin pohdittavaksi. Varasin mukaani paperia ja kyniä.

Nuorten foorumi toteutettiin sovitus Myllykosken yhteiskoululla tammikuussa 2017. Foorumin tarkoituksena oli saada nuorten ääni kuuluviin nuorten arviointikriteeristön suunnittelussa. Minä toimin vetäjänä, pari opettajaa seurasi foorumin sujumista sivusta. Foorumiin osallistuneet nuoret olivat kyseisen koulun oppilaskunnan hallituksen jäseniä. Paikalla heitä oli kahdeksan, kuusi tyttöä ja kaksi poikaa. Kaksi tytöistä oli minulle tuttuja ensimmäisestä foorumista.

Esittelin nuorille itseni, kerroin mistä on kyse ja mitä oli tarkoitus tehdä. Kerroin ensimmäisessä foorumissa nousseista neljästä teemasta eli arviointikriteeristä: kohtaaminen, osallistaminen, kiinnostus ja luotettavuus. Foorumin tarkoituksena oli saada nuorten ideoita arviointikriteerien vaihtoehtoihin. Jaoin nuoret pareittain, annoin jokaiselle parille paperin ja kynän sekä oman aiheen eli arviointikriteerin. Ohjeistin parit yksittäin.

Ensimmäisen ryhmän aihe oli kohtaaminen. Heidän tehtävänsä oli miettiä, miten koulunuorisotyöntekijä kohtaa nuoren hyvin/huonosti. Toisen ryhmän aihe oli osallistaminen. Miten koulunuorisotyöntekijä toimii, kun hän osallistaa / ei osallista nuoria. Kolmannen ryhmän aihe oli kiinnostus: miten koulunuorisotyöntekijä toimii tai käyttäytyy, kun hän on kiinnostunut / ei ole kiinnostunut nuorten asioista ja nuorista? Neljännen ryhmän aihe oli luotettavuus. Miten koulunuorisotyöntekijä osoittaa olevansa kiinnostunut / ei ole kiinnostunut nuoresta.

Nuoret saivat nopeasti ajatuksesta kiinni ja aloittivat työskentelyn. He työskentelivät todella ahkerasti ja reippaasti. Lopuksi kun nuoret olivat saaneet kaikki ajatuksensa pareittain papereille, jokainen pari luki omat ideansa ääneen muille. Muilla pareilla oli mahdollisuus täydentää aiheita lukemisen jälkeen. Nuorilta tuli hyviä ajatuksia ja

ideoita (liite3). Keräsin paperit talteen ja kiitin nuoria avusta. Kerroin että he pääsevät osaksi opinnäytetyötäni.

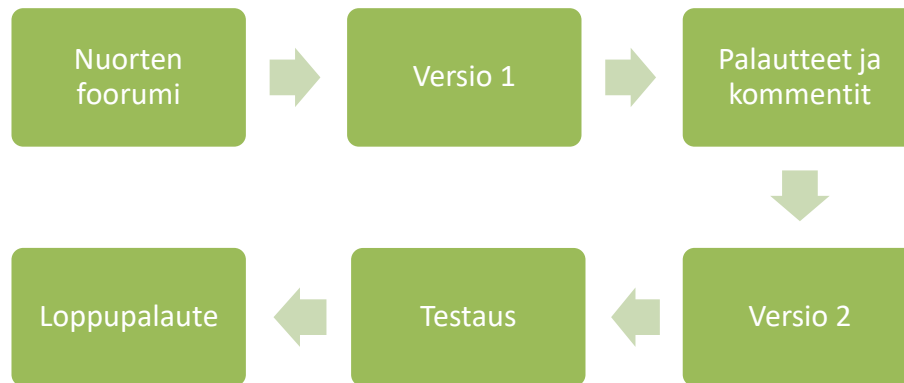
Nuorten foorumin jälkeen jatkoin työni raportointia. Skannasin nuorten papereille kirjaamat ajatukset liitteeksi työhön. Nuorten foorumissa nousseita ajatuksia ja ideoita hyödyntäen laadin uuden arviointikriteeristön nuorille. Uudessa arviointikriteeristössä pysyivät arviointikriteerit: kohtaaminen, osallistaminen, kiinnostus ja luotettavuus. Koin arviointikriteeristöä laatiessani, että kolme vaihtoehtoa jokaiselle arviointikriteerille neljän sijaan riittää. Aikuisten arviointikriteeristössä vaihtoehtoina ovat puutteellinen, tyydyttävä, hyvä ja erinomainen. Nuorten arviointikriteeristössä vaihtoehtoiksi muodostui tyydyttävä, hyvä ja kiitettävä. Tutustuin nuorten kouluarviointiin. Koulussa 1-3 arviointi ilmaistaan sanoin tyydyttävä, hyvä, kiitettävä. Nuorten ymmärrystä helpottaakseni, valitsin nämä vaihtoehtoiksi. Lähetin valmiin nuorten arviointikriteeristön nuorisopalveluille ja pyysin siitä palautetta. Sain muutamia korjausehdotuksia sanamuotoihin ja asioiden painotukseen. Korjasin työtäni palautteen pohjalta.

Sain molemmista uusista laatimistani arviointikriteeristöistä palautetta, jonka pohjalta muokkasinkin arviointikriteeristöjä vielä. Lopulta olin tyytyväinen tuotoksiin ja arviointikriteeristöt olivat valmiit (liite4) (liite5). Lähetin aikuisten ja nuorten omat arviointikriteeristöt nuorisopalvelujen suunnittelijalle. Sovimme että suunnittelija tekee omalla ammattitaidollaan paperisista arviointikriteeristöistä sähköiset versiot, Webropol-versiot.

Suunnittelija lähetti minulle sähköisten versioiden linkit parissa päivässä, joiden kautta pääsin testaamaan sähköistä arviointia. Hän pyysi minulta palautetta sähköisestä versiosta. Annoin arviointia koskevia tarkentavia ohjeita, joiden pohjalta hän muokkasi sähköistä versiota vielä. Ollessamme tyytyväisiä myös sähköiseen versioon, laitoin sähköpostia foorumeissa mukana olleille. Pyysin heitä tutustumaan uusiin valmiisiin arviointikriteeristöihin ja testaamaan niitä, sekä paperisena että sähköisenä versiona. Pyysin palautetta työstäni eli kahdesta arviointikriteeristöstä, jotta voin raportoida työskentelyäni ja lopputulosta opinnäytetyöhöni. Palautteet sähköisestä versiosta lupasin myös välittää suunnittelijalle. Annoin arviointikriteeristöjen tutustumiselle ja

testaukselle sekä palautteelle kaksi viikkoa aikaa. Toinen nuoriso-ohjaajista lupasi testata nuorten arviointikriteeristöä nuorten kanssa ja kerätä minulle palautetta heiltä.

Nuorten arviointikriteeristön suunnittelu ja kehittäminen eteni asteittain. Tiivistin kehittämisposessin etenemisen kuvaksi (kuva 3).

KUVA 3. Nuorten arviointikriteeristön kehittämisen eteneminen

5 TULOKSET JA JOHTOPÄÄTÖKSET

Tämä opinnäytetyö tutustutti minut koulunuorisotyöhön ja sen arviointiin sekä kehittämiseen. Tarkoitukseni oli kehittää uusi arvioinnin väline koulunuorisotyöhön Kouvolaan. Varsinaisessa kehittämisprosessissa suunnittelin ja toteutin kolme kehittämisfoorumia uuden arvioinnin välineen suunnitteluun. Foorumien myötä koulunuorisotyön parissa työskentelevien ammattilaisten lisäksi myös nuorten ääni saatiin kuuluviin.

Lasten ja nuorten osallistuminen oman lähiympäristönsä, elämänpiirinsä ja arkensa suunnitteluun sekä lasten ja nuorten palveluiden kehittämiseen on tärkeää. Lasten ja nuorten kuuleminen on merkittävässä roolissa. Osallistuminen ei tarkoita ainoastaan järjestettyä toimintaa, vaan lapsen ja nuoren oikeutta tulla kuulluksi ja huomatuksi lapsen lähtökohdista ikävaiheen mahdollistamalla tavalla. (Lapsi- ja nuorisopolitiikan kehittämisohjelma... 2007, 35.) Tässä opinnäytetyössä nuoret pääsivät osallistumaan koulunuorisotyön nuorten uuden arviointikriteeristön suunnitteluun. Nuoret tulivat kuulluiksi ja nuorten osallistaminen toteutui. Nuorten osallistaminen on koulunuorisotyötä ohjaava periaate. Kehittämisprosessi toteutettiin asiakaslähtöisesti.

Aiemmin koulunuorisotyötä arvioivat Kouvolan kouluilla vain aikuiset. Koimme tärkeäksi osallistaa jatkossa myös nuoret mukaan koulunuorisotyön arviointiin ja kehittämiseen. Ensimmäisessä foorumissa tulimme siis siihen tulokseen, että nuorille ja aikuisille kehitetään omat arviointikriteeristöt koulunuorisotyön arvioinnille. Nuoret tarvitsivat oman arviointikriteeristön, sillä he katsovat koulunuorisotyötä eri perspektiivistä kuin aikuiset.

Konkreettisenä tuotoksena syntyi kaksi uutta arviointikriteeristöä koulunuorisotyön arviointiin: aikuisille oma ja nuorille oma. Aikuisten uusi arviointikriteeristö jakautuu kolmen pääteeman alle, jotka ovat suunnittelu, toteutus sekä arviointi ja kehittäminen. Arviointikriteerejä on kahdeksan ja kaikkiin kriteereihin on neljä vastausvaihtoehtoa. Nuorten arviointikriteeristö koostuu neljästä arviointikriteeristä, johon voidaan vastata kolmella eri tavalla.

Vanhassa arviointikriteeristössä ongelmana oli arviointikriteeristön monimutkaisuus ja ristiriitaisuus. Arviointikriteerejä oli liikaa ja yksittäiset arviointikriteerit käsittelivät montaa asiaa yhden sijasta. Näiden seikkojen vuoksi koulunuorisotyön arviointi oli haastavaa ja kaikki toimijat eivät toteuttaneet arviointia lukuvuosittain yhtenäisesti.

Perusajatuksena uusissa arviointikriteeristöissä on yksinkertaisuus ja yksiselitteisyys. Vanhassa arviointikriteeristössä, joka vastaa nykyistä aikuisten arviointikriteeristöä, oli kuusitoista arviointikriteeriä kun uudessa kriteeristössä näitä on vain kahdeksan. Tämän lisäksi vastausvaihtoehtojen sisältöä on yksinkertaistettu ja tiivistetty. Näin uudet arviointikriteerit ovat helppolukuisempia ja arviointi yksinkertaisempaa suorittaa. Näiden muutosten toivotaan lisäävän myös arviointikriteeristön käyttöä kouluilla. Uudeksi arvioinnin välineeksi syntynyt nuorten arviointikriteeristö on toivottu lisä Kouvolan koulunuorisotyön arviointiin. Nuorten arviointikriteeristön pohja rakentui nuorten ajatuksista.

Uusista arviointikriteeristöistä on saatu hyvää palautetta. Nuoret kommentoivat uutta nuorten arviointikriteeristöä testauksen jälkeen: *mun mielestä hyvä, on sopivan pituinen ja tosi hyvä muutenki, helposti ymmärrettävä ja hyvä teksti.* Nuorten palautteen perusteella nuoret ymmärsivät uuden arviointikriteeristön hyvin ja se oli heidän mielestään käyttökelpoinen.

Aikuiset kommentoivat testauksen jälkeen uutta aikuisten arviointikriteeristöä selkeäksi ja ymmärrettäväksi. Yhtenä kehittämiskohteena pidettiin nuorten arviointikriteeristössä olevia yksittäisiä arviointikriteerejä. Niitä olisi voinut avata sanallisesti hieman enemmän ja muotoilla ne nuorille selkeämmiksi. Erään kommentin mukaan arviointia eivät pysty suorittamaan koulussa aikuisten arviointikriteeristön avulla kuin sellaiset kouluyhteisön työntekijät, jotka ovat tekemisissä koulunuorisotyön kanssa. Niin kutsutut riviopettajat eivät seuraa koulunuorisotyötä usein kovinkaan läheltä, jolloin koulunuorisotyön arviointi on mahdotonta.

Kehittämistyöni eli uusien arviointikriteeristöjen tarkoituksena on helpottaa, nopeuttaa ja yksinkertaistaa koulunuorisotyön arviointia lukuvuosittain, sekä yhtenäistää koko Kouvolan alueen koulunuorisotyön arviointia ja kehittämistä. Tarkoituksena on, että koulunuorisotyötä arvioivat tulevaisuudessa lukuvuosittain ensisijaisesti koulunuorisotyöntekijä (itsearviointina), rehtori sekä oppilaat. Koulunuorisotyötä voivat arvioida halutessaan myös muu koulun henkilökunta. Koulun muulta henkilökunnalta koulunuorisotyön arvioinnin suorittamista lukuvuosittain ei kuitenkaan velvoiteta.

Koska koulunuorisotyö koskettaa koko koulua, on tärkeää että myös riviopettajat ovat tietoisia koulunuorisotyön tavoitteista ja toimintatavoista. Palaute siitä, että riviopettajat eivät kykenisi arvioimaan koulunuorisotyötä ihmetyttää. Kyseinen kommentti antaa ymmärtää, että koko koulun henkilökunta ei ole vielä sitoutunut koulunuorisotyöhön täysin. Näin ollen koulunuorisotyössä on vielä kehitettävää ainakin kyseisen koulun osalta, sillä koulunuorisotyön toimintaperiaatteet eivät ole kaikille selvät.

Kehittämisprosessi onnistui. Uusista arviointikriteeristöistä saatiin toiveiden mukaisesti yksinkertaisemmat ja toimivammat. Arviointi on jatkossa nopeampaa ja helpompaa toteuttaa. Nuorille laadittiin oma arviointikriteeristö, jotta nuoret voivat arvioida koulunuorisotyötä omasta näkökulmastaan.

Opinnäytetyön tavoitteena on koulunuorisotyön laadun parantaminen uuden arvioinnin välineen avulla. Tavoitteeseen pääseminen vaatii pitkäjänteistä työtä ja säännöllistä arviointia. Koulunuorisotyö on Kouvolassa jo hyvällä mallilla, mutta laadun

varmistamiseksi kehittämistyötä tulee tehdä jatkuvasti. Säännöllisen arvioinnin avulla koulunuorisotyötä voidaan kehittää ja toiminta saadaan näkyväksi. Koulunuorisotyön laadun varmistaminen lisää työn uskottavuutta.

Arviointikriteeristöjä on mahdollista hyödyntää Kouvolan lisäksi myös muissa kunnissa. Uudet arviointikriteeristöt on laadittu Kouvolan koulunuorisotyöhön, Kouvolan tarpeet ja toiminta huomioiden. Muut kunnat voivat halutessaan muokata arviointikriteeristöt omanlaisikseen tai käyttää arviointikriteeristöjä sellaisenaan.

Tämän opinnäytetyön jatkotutkimuksena voitaisiin arvioida koulunuorisotyön laadun kehittymistä Kouvolassa. Paraneeko koulunuorisotyön laatu uusien arviointikriteeristöjen avulla? Saadaanko koulunuorisotyön arvioinnista, seuraamisesta ja kehittämisestä yhtenäisempää?

Tulevaisuudessa arviointikriteeristöjä voidaan muokata ja uudistaa käyttökokemusten perusteella. Arviointikriteeristöjen siirtäminen sähköiseen muotoon on tämän kehittämistyön aikana jo aloitettu. Tällä helpotetaan ja nopeutetaan koulunuorisotyön arviointia. Lisäksi tulosten kerääminen ja yhteenvedon kokoaminen helpottuu. Sähköisesti suoritettavan arvioinnin myötä tulokset saadaan esiin kuvaajina ja/tai taulukkoina.

LÄHTEET

Ahlberg, J., Appelgren, J., Järvinen, E., Häsä, S., Komulainen, T., Koponen, P., Kääpä, J., Laitinen, M., Penttilä, A., Rihu, M. & Tani, H. s.a. Koulunuorisotyön käsikirja – Vinkkejä ja työmenetelmiä nuorisotyöntekijälle. Aluehallintovirasto.

Alanko, T. 2013. Arvi – Arvioinnin ja kehittämisen työkalu 4H-yhdistyksille.

Mikkelin ammattikorkeakoulu. Järjestö- ja nuorisotyö. Opinnäytetyö. PDF-dokumentti. Saatavissa:

https://www.theseus.fi/bitstream/handle/10024/70449/Tuula_Alanko.pdf?sequence=1
[viitattu: 6.12.2016].

Breiling, L. 2013. Ihanteellisen koulunuorisotyön jäljillä – Joensuun lyseon

peruskoulun näkemyksiä ja toiveita koulunuorisotyöhön. Humanistinen ammattikorkeakoulu. Kansalaistoiminnan ja nuorisotyön koulutusohjelma.

Opinnäytetyö. PDF-dokumentti. Saatavissa:

<http://theseus.fi/bitstream/handle/10024/64473/OpinnaytetyoLinneaBreiling.pdf?sequence=1> [viitattu: 9.1.2017].

Herranen, M. 2013. Koulunuorisotyötä Joensuussa – ”Onks meidän pakko lähteä?”

Humanistinen ammattikorkeakoulu. Kansalaistoiminnan ja nuorisotyön koulutusohjelma. Opinnäytetyö. PDF-dokumentti. Saatavissa:

https://www.theseus.fi/bitstream/handle/10024/60280/Herranen_Marjaana.pdf?sequence=1 [viitattu: 16.2.2017].

Hotokka, M. 2014. Nuorisotyön soveltaminen koulun työntekijöiden työtteeksi.

Mikkelin ammattikorkeakoulu. Järjestö- ja nuorisotyön koulutusohjelma.

Opinnäytetyö. PDF-dokumentti. Saatavissa:

https://www.theseus.fi/bitstream/handle/10024/70450/Hotokka_YAMK.pdf?sequence=1 [viitattu: 9.1.2017].

Kiilakoski, T. 2014. Koulu on enemmän – Nuorisotyön ja koulun yhteistyön

käytännöt, mahdollisuudet ja ongelmat. Verkkojulkaisu. Saatavissa:

http://www.nuorisotutkimusseura.fi/images/julkaisuja/koulu_on_enemman.pdf
[viitattu: 13.12.2017].

Kolehmainen, M. & Lahtinen, P. 2014. Nuorisotyötä koulussa – Yhteisen toimintakulttuurin kehittäminen. Humanistinen Ammattikorkeakoulu.

Koulunuorisotyö. 2017. Kouvolan nuorisopalvelut. WWW-dokumentti. Päivitetty 25.1.2017. Saatavissa: <http://www.nuortenkouvola.fi/index/nuorisotyokouluilla.html>
[viitattu 2.2.2017].

Koulunuorisotyön työmuodot. s.a. Kouvolan nuorisopalvelut. Esite.

Kouvolan kaupungin arvot. 2016. Kouvolan kaupunki. WWW-dokumentti. Päivitetty 11.3.2016. Saatavissa:
<http://www.kouvola.fi/index/kaupunkijahallinto/strategiajatalous/strategia/arvot.html>
[viitattu 28.2.2017].

Kouvolan kaupunkistrategia 2014-2020. 2015. Kouvola taskutieto. Esite.

Lapsi- ja nuorisopolitiikan kehittämisohjelma 2007-2011 – ”Tulevaisuus velvoittaa, tämä päivä ratkaisee”. 2007. Helsinki: Opetusministeriö.

Niemi, T. 2012. Monialainen nuorisotyö Kemissä – nykytila ja tulevaisuuden haasteet. Humanistinen ammattikorkeakoulu. Kansalaistoiminnan ja nuorisotyön koulutusohjelma. Opinnäytetyö. PDF-dokumentti. Saatavissa:
https://www.theseus.fi/bitstream/handle/10024/42729/Tarja_Niemi.pdf.pdf?sequence=1
[viitattu: 6.12.2016].

Njöd, T. 2015. Laatusia! Tuloksia! – Katsaus nuorisotyön arviointiin. Lappeenrannan kaupungin nuorisotoimi.

Nousiainen, E. 2014. ”Pihan toisella puolen” – Nuorisotyötä uutena työmuotona Viitasaaren keskuskoululla. Humanistinen ammattikorkeakoulu. Kansalaistoiminnan ja nuorisotyön koulutusohjelma. Opinnäytetyö. PDF-dokumentti. Saatavissa:

https://www.theseus.fi/bitstream/handle/10024/85074/Nousiainen_Eeva-Maria.pdf?sequence=1 [viitattu: 9.12.2016].

Nuorisolaki 21.12.2016/1285.

Nuorisopalvelut. 2017. Kouvolan nuorisopalvelut. WWW-dokumentti. Päivitetty 25.1.2017. Saatavissa: <http://www.nuortenkouvola.fi/index/yhteystiedot.html> [viitattu 2.2.2017].

Nuorisotyön laatu ja Laatia nuorisotyöhön -hanke. 2014. Lappeenrannan kaupunki. Allianssi. Kanuuna. Opetus- ja kulttuuriministeriö. Esitys. Power Point-dokumentti. Päivitetty: 9.5.2014. Saatavissa: www.nuorisokanuuna.fi/sites/default/files/filedepot/tamperetaija_09052014.ppt [viitattu: 4.1.2017].

Pohjola, K. 2010. Nuorisotyö koulussa – Nuorisotyö osana monialaista oppilashuoltoa. Mikkelin ammattikorkeakoulu. Tutkimuksia ja raportteja 54.

LIITE 4. KOULUSSA TEHTÄVÄN NUORISOTYÖN ARVIOINTI KOULUSSA TEHTÄVÄN NUORISOTYÖN EETTISET PERIAATTEET

Työssä noudatetaan nuorisotyön ammattieettistä ohjeistusta

- Nuorisotyön tavoitteena on, että jokainen nuori saavuttaa omien voimavarojensa ja näkemyksensä mukaisen paikkansa yksilönä ja yhteiskunnan jäsenenä
- Nuorisotyö on kohtaan, kannustavaa kasvatus ja yhdessä tekemistä
- Nuorisotyö vahvistaa nuoren osallisuutta lähiyhteisössä, eri kulttuureissa ja yhteiskunnassa
- Nuorisotyöntekijä arvostaa omaa työtään, toimii rakentavasti ja avoimesti työyhteisössä ja yhteistyöverkostoissa
- Nuorisotyöntekijä toimii nuoruuden ja nuorten elinolojen tulkkina
- Nuorisotyössä kunnioitetaan luontoa ja elämää
- Nuorisotyöntekijä huolehtii omasta hyvinvoinnistaan

Nuoren oikeudet ja velvollisuudet

- Nuorella on oikeus tietää, missä määrin keskustelu on luottamuksellista
- Nuorella on oikeus luotettavaan, turvalliseen ja oikeudenmukaiseen kohtaan
- Nuori ohjataan tarvittaessa muiden palvelujen piiriin
- Nuorella on oikeus saada tietoa toiminnasta ja tietojen käsittelystä sekä antaa palautetta toiminnasta
- Nuorella on velvollisuus noudattaa koulun ja yhteisön sääntöjä

Koulussa toimivan nuorisotyöntekijän oikeudet ja velvollisuudet

- Nuorisotyöntekijä on palkattu ammatillinen nuorisotyöntekijä
- Nuorisotyöntekijällä on oikeus saada tehtävänsä koulutusta, ohjausta ja tukea
- Nuorisotyöntekijällä on oikeus olla suostumatta epäasialliseen ja -ammattilliseen kohteluun
- Nuorisotyöntekijä on sitoutunut yhteisöllisyyttä edistävän toiminnan, turvallisuuden ja työrauhan edistämiseen
- Nuorisotyöntekijä on toiminnassaan sitoutunut toimimaan ammattiryhmänsä toimintaperiaatteiden ja arvojen mukaisesti
- Nuorisotyöntekijällä on oikeus luopua vaitolovelvollisuudesta, mikäli tulee ilmi rikosasia tai lastensuojelullinen huoli. Nuorisotyöntekijän on mahdollisuuksien mukaan ilmoitettava nuorelle luopuessaan vaitolovelvollisuudesta.

Koulussa tehtävän nuorisotyön arviointi s. 96-102

Nuorisotyöntekijän osaamisen, oppimisen, koulutuksen ja tietopohjan hyödyntäminen	Vahvuuksia ja osaamista hyödynnetään koulun toiminnassa ja kasvatus- tavoitteeseen toteuttamisessa (esim. menetelmät). Kouluttautumista tuetaan.	Vahvuudet ja osaaminen on osittain hyödynnetty koulun arjen toiminnan suunnittelussa ja toteutuksessa.	Osaamista hyödynnetään spontaanisesti koulun arjen toiminnan toteutuksessa.	Vahvuudet ja osaaminen on tunnustettu, mutta niiden hyödyntäminen on vähäistä koulun arjessa ja yhteisöllisyyden luomisessa.
Vuorovaikutuksen aktiivisuus ja laatu. Sisäinen tiedotus.	Nuorisotyöntekijä toimii aloitteellisesti ja huomioi koko kouluyhteisön jäsenet (henkilöstö ja nuoret). Nuorisotyöntekijä tukee nuorten ja henkilöstön välistä keskustelua ja edistää vuorovaikutustilanteita yhteisössä syntyviä dialogia.	Nuorisotyöntekijät ovat mukana koulun arjessa ja edistävät vuorovaikutusta sekä keskustelukultuuria koulussa. Nuorisotyöntekijän yhteisön jäsenen vuorovaikutus on luontevaa ja molempipuolista.	Vuorovaikutustilanteet syntyvät pääosin nuorisotyöntekijän aloitteesta. Vuorovaikutus perustuu nuorisotyöntekijän halukkuuteen ja on pintapuolista painottuen pääasiantyöisesti nuoriin.	Nuorisotyöntekijä on passiivinen ja vuorovaikutusta on yhteisössä lähinnä ongelmatilanteiden ilmenemistapana. Vuorovaikutus liittyy yksisuuntaiseen toiminnasta tiedottamiseen.
Työtä koskevan tiedon hyödyntäminen toiminnassa - palaute - tutkimukset/ säädökset	Palaute kerätään suunnitelmallisesti henkilöstöltä, nuorilta, kodeilta sekä yhteistyökumppaneilta. Palaute huomioidaan toiminnassa. Nuorisotyöntekijä seuraa ajankohtaisia tutkimuksia ja säädöksiä, jotka ohjaavat toimintaa. Niihin reagoidaan toimintaa kehittäväällä yhteisössä.	Palaute kerätään monipuolisilla menetelmillä: palaute- ja arviointikeskustelut, kyselyt. Palaute hyödynnetään toiminnassa.	Palaute kerätään spontaanisesti. Tietoa käsitellään yhdessä yhteisössä.	Palaute ei kerätä, vaan se perustuu henkilöstön ja nuorten omaan aktiivisuuteen ja halukkuuteen.
Alueen ja toimialan tuntemus - tilastot ja ilmiöt	Nuorisotyöntekijä osallistuu keskusteluun koulun ja alueen ilmiöistä ja johtopäätökset ohjaavat toiminnan suunnittelua. Nuorisotyöntekijä tuo esiin myös ajankohtaisia nuorisokulttuurisia ilmiöitä.	Havaittua ja selvitysten avulla saatua tietoa (esim. kouluterveyskysely) ilmiöstä hyödynnetään koulussa tehtävän nuorisotyön suunnittelussa.	Alueesta tai koulusta on saatavilla selvitettyä tietoa.	Alueesta on hajanaista tietoa ja nuorisotyöntekijä ei tunne alueen erityispiirteitä.

Koulussa tehtävän nuorisotyön arviointi s. 96-102

- elinkeinoelämä	Alueen elinkeinoelämän kanssa tehdään yhteistyötä koulun kasvatustavoitteiden rulkemisessa.	Elinkeinoelämä huomioidaan toiminnan suunnittelussa koulussa.	Alueen palveluiden vaikutus nuoriin tiedostetaan.	Alueen elinkeinoelämän palvelut tiedetään, mutta niitä ei hyödynnetä.
Yhteistyö ja verkostot - muut nuorisotyötä koulussa ja alueella tekevät vapaa-ajan toimijat	Toiminnan suunnittelussa koulussa on huomioitu muut nuorisotyötä koulussa tekevät toimijat sekä nuorisotyötä vapaa-ajalla tekevien toimijoiden kanssa tehdään tarvittaessa yhteistyötä. Yhteistyön tavoitteet ja työnjaot koulussa ovat selvät.	Muuhin koulussa ja alueella nuorisopalveluita toteuttaviin tahoihin pidetään yhteyttä. Verkosto on joustava ja reagoiva.	Muut koulussa ja alueella toimivat nuorisotyön tahot tunnetaan.	Nuorisotyöntekijällä koulussa on tietoa joistakin nuorisotyötä tekevästä tahosta. Yhteys on vähäistä ja satunnaisista.
- omialaiset verkostot	Nuorisotyöntekijä osallistuu koulussa toimivien verkostojen toimintaan. Verkostojen toimintaa kehitetään ja arvioidaan säännöllisesti. Verkostot ovat myös nuorisotyön toimintaa koulussa reflektioivia.	Verkostot ovat tavoitellisia ja reagoivia. Koulussa toimivalla nuorisotyöntekijällä on aktiivinen rooli verkostoissa.	Verkostot ovat olemassa, mutta niiden toiminta ei ole aktiivista tai tavoitellista. Nuorisotyöntekijä ei hyödynnä verkostoja toiminnassa.	Koulussa tehtävän nuorisotyön kannalta keskeiset tahot on tunnistettu toiminnassa.
Toiminnan suunnitelmallisuus ja tavoitteellisuus	Toimintaa ohjaavat nuorisotyön tavoite- ja kasvatustietoisuus sekä yhteinen prosessi henkilöstön kanssa. Toimintaa arvioidaan säännöllisesti.	Toimintaa ohjaavat nuorisotyön tavoitteet ja etu sekä yhteisöllisyys. Toiminnan suunnan tarkastellaan yhteisön kanssa säännöllisesti.	Nuorisotyöntekijän oma kiinnostus ja osaaminen ovat keskeisiä toimintaa ohjaavia periaatteita.	Toimintaa tehdään samalla tavalla vuodesta toiseen. Toimintaa määritellään koulussa oleskeluna. Toimintaan ei ole määritelty tavoitteita.

Koulussa tehtävän nuorisotyön arviointi s. 96-102

Toimintamallit	Nuorisotyöntekijä on yhdessä muun henkilöstön ja nuorten kanssa luonut yhteisesti hyväksytyt toimintamallit ja toimintatavat, joissa on sovittu myös työnjako.	Toimintatavoista keskustellaan säännöllisesti. Toimintatavat ovat dokumentoitu.	Yhteisössä keskustellaan ennalta muutoksista ja uusista toimintatavoista. Uusista ohjeista ja muutoksista tiedotetaan.	Toimintatavat ovat tilannekohtaisia ja jokaisen nuorisotyöntekijän omia, henkilökohtaiseen arvioon otettuihin kokemuksiin perustuvia ratkaisuja.
Menetelmällisyys ja välineet	Nuorisotyöntekijä käyttää monipuolisesti nuorisotyön osallistavia ja pedagogisia välineitä. Niiden käyttö tukee toiminnan tavoitteita.	Valitut menetelmät ovat yhteisöllisyttä ja osallisuutta tukevia ja kasvatuksellisesti perusteltuja. Yhteisössä keskustellaan käytettävistä menetelmistä.	Menetelmien ja välineiden käyttäminen on yksipuolista.	Yhteisössä vallitsevien menetelmien ja välineiden käyttöä ei ole yhdessä mietitty.
Vuorovaikutus yhteisössä	Nuorisotyöntekijän vuorovaikutus yhteisön henkilöstön kanssa on ammatillista ja luontevaa.	Yhteisön aikuisjäsenet toimivat tiimissä, jonka toimintaan nuorisotyöntekijä osallistuu. Tiedonkulku toimii sujuvasti ja aukottomasti.	Nuorisotyöntekijä ymmärtää olevansa roolimalli ja henkilöstön välisen vuorovaikutuksen mallin nuorille. Vuorovaikutus henkilöstön kesken on valikoivaa sekä hierarkkista ja toimii erillisinä ryhminä.	Nuorisotyöntekijällä ei ole tilanneherkkyyttä. Henkilöstön yhteisössä nuorista ja nuorten kuulleen puhutaan herkkäluontoisia asioita, jotka heikentää kasvatuksellisuutta. Nuorisotyöntekijä on mukana keskusteluissa.
- sisäinen tiedotus	Nuorisotyöntekijä omalta osaltaan välittää tietoa kouluyhteisössä ajankohtaisista nuorisokulttuurisista ilmiöistä. Tiedotettiin on luotu rakenteet.	Yhteiset koko koulu yhteisiä koskevat päätökset dokumentoidaan ja niistä tiedotetaan.	Nuorisotyöntekijä osallistuu sisäiseen tiedottamiseen esim. kokouksien ja kuulumien tarkoituksenmuuttamiselle sähköisillä foorumeilla.	Sisäiseen tiedotukseen ei ole rakenteita ja se on spontaanista henkilöiden välisiin suhteisiin perustuvaa toimintaa.

Koulussa tehtävän nuorisotyön arviointi s. 96-102

Yhteistyö kotien kanssa	Nuorisoyöntekijällä on selkeät rakenteet kotien kanssa tehtävään yhteistyöhön. Yhteydenpidon kynnyks on puolin ja toisin matala ja yhteydenpito aktiivista.	Yhteyttä pidetään niiden nuorten koteihin aktiivisemmin, joiden kanssa tehdään sillä hetkellä töitä.	Nuorisoyöntekijä ei ole osana koulussa tehtävää nuorisoyötä yhteydessä nuorten koteihin.
Toiminta nuorten osallistamisessa eri osa-alueilla	Nuorisoyöntekijä toteuttaa työssään koulussa osallisuuden kaikkia osa-alueita (tieto-, idea-, suunnittelu-, päätöksenteko, toteuttamis- ja arviointiosallisuus) koulutyötä ohjaavien säädösten huomioiden. Nuorisoyöntekijä edistää koulun toimintakulttuurissa nuorten osallisuutta ja kuulemistamista.	Nuorisoyöntekijä antaa nuorille vastuuta päätöksenteossa. Nuoret toteuttavat toimintaa henkilökohtoisesti ohjauksessa.	Nuoret esittävät spontaaneja nuorisoyöntekijälle ideoita koulun toimintaan, mutta nuorisoyöntekijä ei huomioi nuorten ideoita tai esi mahdollisuuksia ideoiden toteuttamiseen. Nuoria ei tiedoteta idean etenemisestä.

RESURSSIT

Arviointikriteeri	1 Puutteellinen	2 Tyydyttävä	3 Hyvä	4 Erinomainen
Työaikaressurssi/ajankäyttö	Nuorisoyöntekijä toimii koulussa satunnaisesti ja työtä tehdään sen mukaan, miten siihen aikaa riittää muilta töiltä eri toimintaympäristöissä.	Nuorisoyöntekijä työ koulussa on luonteva osa nuorisoyötä ja koulun arkea. Työn kehittämistä ja ajankäyttöä ei ole pitkäjänteisesti huomioitu.	Nuorisoyön kehittämiseen kouluyhteisössä on määrätty koko yhteisön kesken riittävästi aikaa ja työ on organisoitu. Myös opetushenkilöstö on sitoutunut kehittämiseen.	Nuorisoyöntekijällä on työn toteuttamisen (nuorten kohtaamisen ja monialaisen yhteistyön) lisäksi aikaa työn kehittämiseen ja arviointiin. Hänellä on esimiehen ja työryhmien tuki työllensä.

Koulussa tehtävän nuorisotyön arviointi s. 96-102

Tilat	Nuorisotyöntekijä hyödyntää työssään monipuolisesti kaikkia eri tiloja. Myös koulualueen ulkopuolisia tiloja.	Nuorisotyöntekijä hyödyntää koulun sisäisiä tiloja tehokkaasti.	Nuorisotyöntekijällä on mahdollisuus käyttää koulun sisäisiä tiloja, mikäli niissä ei ole opetustoimintaa.	Nuorisotyöntekijän ei ole mahdollista hyödyntää koulun tiloja työhönsä eikä koulun alueen ulkopuolisia tiloja kouluaikeaan aikana tapahtuvassa toiminnassa.
	Nuorisotyöntekijällä on oma työtila kouluyhteisössä henkilöstön kanssa. Käytössä on myös tila nuoren kahden keskeiseen kohtaamiseen ja nuorille on järjestetty tila, jossa on huomioitu nuorten toiveet ja tarpeet vapaaseen oleskeluun.	Nuorisotyöntekijä toimii tilassa, joka on yhteiskäytössä muun henkilöstön kanssa. Yksilöllisen tuen antaminen ei tiloissa ole mahdollista ja nuorilla ole toiminnan kannalta tarkoitukseenmukaista vapaata oleskelupaikkaa.	Nuorisotyöntekijälle ei ole osoitettu tilaa. Hän toimii missä tiloissa, jotka sattuvat olemaan vapaana.	Nuorisotyöntekijällä ei ole omaa tilaa tai mahdollisuutta käyttää muun henkilöstön tiloja.
Toimintavälineet ja materiaalit	Nuorisotyöntekijällä on käytettävissä budjetti, joka mahdollistaa ajankäytön välineitä ja materiaaleja yhteisölliseen toimintaan. Hankinnat tehdään nuorten toiveita kuunnellen nuorten kanssa.	Nuorisotyöntekijän työhön käyttämät välineet ja materiaalit ovat hyvässä kunnossa. Hankinnoissa lähtökohtra on nuorten tarpeet ja toiminnan kasvatuksellisuus.	Nuorisotyöntekijän työhön käyttämät toimintavälineet ja materiaalit ovat puutteellisia ja niiden hankkimiseen ei ole varattu resursseja.	Nuorisotyöntekijän työhön käyttämät toimintavälineet ja materiaalit eivät ole käyttökelpoisia tai budjettia ei ole.
Toiminnasta tiedottaminen: esitteet, tiedotteet, mainokset, verkkosivut	Nuorisotyöntekijän työstään ja toiminnasta tiedottamiseen käyttämät väylät ovat monipuolisia. Tiedotuksen sisältö on asiallista ja ajankohtaista. Viestinnässä huomioidaan kohderyhmä.	Nuorisotyöntekijä huomioi tiedotuksessa kohderyhmät. Sisältö ja välineet ovat kohderyhmälle sopivia. Tiedotusmateriaali on ajankohtaista.	Nuorisotyöntekijän tiedotus on ajankohtaista, mutta se on kapea-alaista eikä osaa hyödyntää monipuolisesti tiedottamisen väyliä.	Nuorisotyöntekijä ei tiedota toiminnasta eikä työstään.

Nuorisotyön arviointi- ja itsearviointimallia mukaillen
(Helsingin kaupunki; nuorisosaainkeskus, Espoon kaupunki, Vantaan kaupunki)

Koulunuorisotyön arviointikriteeristö, versio 1

VERSIO 1

maanantai 2.1.2017

KOULUNUORISOTYÖN ARVIOINTI

Aikuiset

Arviointikriteerit	1 Puutteellinen	2 Tyydyttävä	3 Hyvä	4 Erinomainen
<p>Vastuunjaot ja suunnitelmallisuus</p> <p>-Laatikko, josta lisätietoa (vastuunjaot/säädökset)</p> <p>-Vuosikello, upotetaan koulun vuosisuunnitelmaan</p>	<p>Työ- ja vastuunjaot ovat epäselvät nuorisotyöntekijän ja muiden ammattilasten kesken.</p> <p>Toimintaa tehdään samalla tavalla vuodesta toiseen. Toimintaa määritellään koulussa oleskeluna. Toimintaan ei ole määritelty tavoitteita.</p>	<p>Työ- ja vastuunjaot sovitaan tilanne- ja tapauskohtaisesti toiminnan yhteydessä.</p> <p>Nuorisotyöntekijän oma kiinnostus ja osaaminen ovat keskeisiä toimintaa ohjaavia periaatteita.</p>	<p>Työ- ja vastuunjaot on sovittu ennakkoon ja ne ovat dokumentoitu.</p> <p>Toimintaa ohjaavat nuorten toiveet ja etu sekä yhteisöllisyys. Toiminnan suuntaa tarkastellaan yhteisön kanssa säännöllisesti.</p>	<p>Vastuunjaot ovat yhdessä ennakolta sovittu opetus- ja tuki- sekä nuorisotyön henkilöstön kesken. Niitä sovelletaan tilanteiden mukaan joustavasti säädökset huomioiden.</p> <p>Toimintaa ohjaavat nuorisotyön tavoite- ja kasvatustietoisuus sekä yhteinen prosessi henkilöstön kanssa. Toimintaa arvioidaan säännöllisesti.</p>
<p>Osaamisen hyödyntäminen</p>	<p>Vahvuudet ja osaaminen on tunnistettu, mutta niiden hyödyntäminen on vähäistä koulun arjessa.</p>	<p>Osaamista hyödynnetään spontaanisesti koulun arjen toiminnan toteutuksessa.</p>	<p>Vahvuudet ja osaaminen on osittain hyödynnetty koulun arjen toiminnan suunnittelussa ja toteutuksessa.</p>	<p>Vahvuuksia ja osaamista hyödynnetään koulun toiminnassa ja kasvatustavoitteen toteuttamisessa (esim. menetelmät).</p>
<p>Vuorovaikutus</p> <p>-Nuorisotyöntekijä → työyhteisön jäsen</p>	<p>Vuorovaikutusta on yhteisössä lähinnä ongelmatilanteiden ilmaantuessa.</p> <p>Vuorovaikutus liittyy yksisuuntaiseen toiminnasta tiedottamiseen.</p>	<p>Vuorovaikutustilanteet syntyvät pääosin nuorisotyöntekijän aloitteesta. Vuorovaikutus perustuu nuorisotyöntekijän halukkuuteen ja on pintapuolista painottuen</p>	<p>Nuorisotyöntekijät ovat mukana koulun arjessa ja edistävät vuorovaikutusta sekä keskustelukulutturia koulussa. Nuorisotyöntekijän yhteisön jäsenten</p>	<p>Nuorisotyöntekijä toimii aloitteellisesti ja huomioi koko koulu-yhteisön jäsenet (henkilöstö ja nuoret). Nuorisotyöntekijä tukee nuorten ja henkilöstön välistä keskustelua ja</p>

Koulunuorisotyön arviointikriteeristö, versio 1

	Sisäiseen tiedotukseen ei ole rakenteita ja se on spontaanista henkilöiden välisiin suhteisiin perustuvaa toimintaa.	pääsääntöisesti nuoriin. Nuorisotyöntekijä ymmärtää olevansa roolimalli ja henkilöstön välisen vuorovaikutuksen malli nuorille. Vuorovaikutus henkilöstön kesken on valikoivaa sekä hierarkkista ja toimii erillisinä ryhminä. Nuorisotyöntekijä osallistuu sisäiseen tiedottamiseen esim. kokouksiin ja kuuluu tarkoituksenmukaisille sähköisille foorumeille.	vuorovaikutus on luontevaa ja molemminpuolista. Yhteisön aikuisjäsenet toimivat tiimissä, jonka toimintaan nuorisotyöntekijä osallistuu. Tiedonkulku toimii sujuvasti ja aukottomasti. Yhteiset koko koulu yhteisöä koskevat päätökset dokumentoidaan ja niistä tiedotetaan.	edistää vuorovaikutustilanteita. Yhteisössä syntyy dialogia. Nuorisotyöntekijän vuorovaikutus yhteisön henkilöstön kanssa on ammatillista luontevaa. Nuorisotyöntekijä omalta osaltaan välittää tietoa koulu yhteisössä ajankohtaisista nuorisokulttuurisista ilmiöistä. Tiedottamiseen on luotu rakenteet.
Arviointi ja kehittäminen -Kuinka säännöllisesti? -Kuinka arvioinnin palautetta hyödynnetään?	Palautetta ei kerätä, vaan se perustuu henkilöstön ja nuorten omaan aktiivisuuteen ja halukkuuteen.	Palautetta kerätään spontaanisesti. Tietoa käsitellään yhdessä yhteisössä.	Palautetta kerätään monipuolisilla menetelmillä: palaute- ja arviointikeskustelut, kyselyt. Palaute hyödynnetään toiminnassa.	Palautetta kerätään suunnitelmallisesti henkilöstöltä, nuorilta, kodeilta sekä yhteistyökumppaneilta. Palaute huomioidaan toiminnassa.
Yhteistyö ja verkostot +Koti →yhteistyötä tarvittaessa luontevasti, ei ”kynnyskysymys”	Nuorisotyöntekijällä koulussa on tietoa joistakin nuorisotyötä tekevästä tahoista. Yhteys on vähäistä ja satunnaista. Koulussa tehtävän nuorisotyön kannalta keskeiset tahot on tunnistettu toiminnassa.	Muut koulussa ja alueella toimivat nuorisotyön tahot tunnetaan. Verkostot ovat olemassa, mutta niiden toiminta ei ole aktiivista tai tavoitteellista. Nuorisotyöntekijä ei hyödynnä verkostoja toiminnassa.	Muihin koulussa ja alueella nuorisopalveluita toteuttaviin tahoihin pidetään yhteyttä. Verkosto on joustava ja reagoiva. Verkostot ovat tavoitteellisia ja reagoivia.	Toiminnan suunnittelussa koulussa on huomioitu muut nuorisotyötä koulussa tekevät toimijat sekä nuorisotyötä vapaaajalla tekevien toimijoiden kanssa tehdään tarvittaessa yhteistyötä. Yhteistyön tavoitteet ja

Koulunuorisotyön arviointikriteeristö, versio 1

			Koulussa toimivalla nuorisoyöntekijällä on aktiivinen rooli verkostoissa.	työnjaot koulussa ovat selvät. Nuorisoyöntekijä osallistuu koulussa toimivien verkostojen toimintaan. Verkostojen toimintaa kehitetään ja arvioidaan säännöllisesti. Verkostot ovat myös nuorisotyön toimintaa koulussa refleктоivia.
Ajankäyttö -Ei kehittämistä? -on hyvin aikaa... -on lähes riittävästi aikaa...	Nuorisoyöntekijä toimii koulussa satunnaisesti ja työtä tehdään sen mukaan, miten siihen aikaa riittää muilta töiltä eri toimintaympäristöissä.	Nuorisoyöntekijän työ koulussa on luonteva osa nuorisotyötä ja koulun arkea. Työn kehittämistä ja ajankäyttöä ei ole pitkäjänteisesti huomioitu.	Nuorisotyön kehittämiseen kouluyhteisössä on määritelty koko yhteisön kesken riittävästi aikaa ja työ on organisoitu. Myös opetushenkilöstö on sitoutunut kehittämiseen.	Nuorisoyöntekijällä on työn toteuttamisen (nuorten kohtaamisen ja monialaisen yhteistyön) lisäksi aikaa työn kehittämiseen ja arviointiin. Hänellä on esimiehen ja työryhmien tuki työllensä.
Tilat	Nuoriso-ohjaajalla ei ole osoitettua työtilaa eikä hän pysty hyödyntämään muita tiloja.	Nuoriso-ohjaajalla ei ole osoitettua työtilaa. Hän toimii niissä tiloissa, jotka sattuvat olemaan vapaana.	Nuoriso-ohjaaja toimii tilassa, joka on yhteiskäytössä muun henkilöstön kanssa.	Nuoriso-ohjaajalla on oma työtila.
Toiminnasta tiedottaminen	Nuoriso-ohjaaja ei tiedota toiminnasta eikä työstään.	Nuoriso-ohjaajan tiedotus on satunnaista ja puutteellista.	Nuoriso-ohjaaja tiedottaa toiminnasta ja työstään ajankohtaisesti, mutta kapealaisesti.	Nuoriso-ohjaaja tiedottaa toiminnasta ja työstään monipuolisesti ja ajankohtaisesti erilaisia tiedottamisen väyliä hyödyntäen (mm. ilmoitustaulu, wilma, pedanet, some).

Koulunuorisotyön arviointikriteeristö, versio 1

Musta = muokkaamaton teksti

Vihreä = kysymykset, ajatukset

Sininen = sanamuodot? koetaanko tarpeelliseksi?

Punainen = muokattu teksti

Nimike → koulunuorisotyöntekijä? nuorisotyöntekijä? nuoriso-ohjaaja?

KOULUNUORISOTYÖN ARVIOINTI

Nuoret

Arviointikriteerit	1 Puutteellinen	2 Tyydyttävä	3 Hyvä	4 Erinomainen
Kohtaaminen				
Osallistaminen				
Kiinnostus -Aito kiinnostus nuorten asioita kohtaan -Ottaa nuorten asiat sekä nuoret huomioon (kaikenlaiset myös erilaiset nuoret)				
Luotettavuus -Voi kertoa mitä vain, myös vapaa-ajalla				

Kohtaaminen hyvin:

Hän tulee iloisesti ja tervehtii.

Hän juttelee kanssani, kyselee huolestuksiani
ja antaa neuvoja jos kysyy.
häneltä

Kohtaaminen huonosti:

Kun näkee hänet, hän ei^{ehkä} tervehti.

Jos joku on toiminut väärin, hän antaa jäseämmän neuvoja.

- pyytää iloisesti oppilaita mukaan juttuihin
- pitää yllä hyvää ryhmähenkeä
- ei pakota ketään mukaan
- kannustaa ja kehuu oppilaita tekemiään parhaansa
- antaa selkeät ohjeet ja on itsekin mukana jutussa

- ei kerro asiasta mitä tekee muille
- toteuttaminen on hankalaa yksin

OSALLISTAMINEN

Nuorten ajatuksia koulunuorisotyöstä

Nuoriso työn tekijän kiinnostus
 on kiinnostunut nuorten tekemisistä ja on ystävällinen
 esim. kysyy kuulomista ja juttelee

Järjestää nuorille ohjelmia esim. pitää nuokkaria yllä
 etsii ~~työ~~ Tutkijoiden kanssa ohjelmia koulun
 nuorille. Tullee hyvin toimimaan nuorten kanssa,

JOS hän ei ole kiinnostunut hän on hiljainen
 ja tekee vain pakolliset työt. Ei järjestä
 ohjelmia kovin paljon nuorille.

LUOTETTAVUUS

- on valmis keskustelemaan ja kuuntelemaan
- järjestää aikaa keskustelulle
- nuorelle välittyy turvallinen olo keskustella
- ^{on} kiinnostunut nuorien asioista
- kyselee kuulumisia yms.

Nuorten ajatuksia koulunuorisotyöstä

- Puhuu asioita koulun henkilökunnalle
mm. opettajille, kuraattorille, psykkarille

Aikuisten arviointikriteeristö

KOULUNUORISOTYÖN ARVIOINTI

Aikuiset

SUUNNITTELU

Arviointikriteerit	1 Puutteellinen	2 Tyydyttävä	3 Hyvä	4 Erinomainen
Vastuunjaot ja suunnitelmallisuus Koulunuorisotyön vuosikello	Työn- ja vastuunjaot ovat epäselvät koulunuorisotyöntekijän ja muiden ammattilaisten kesken. Koulunuorisotyön tavoitteita ei ole määritelty.	Työn- ja vastuunjaot sovitaan tilanne- ja tapauskohtaisesti toiminnan yhteydessä. Koulunuorisotyöntekijän oma kiinnostus on suunnittelua ja toimintaa keskeisesti ohjaava periaate.	Toiminta on tavoitteellista ja suunnitelmallista. Koulunuorisotyön suunnitelma ja vuosikello on laadittu yhdessä muiden toimijoiden kanssa.	Työn- ja vastuunjaot ovat selkeät. Suunnitelma toteutetaan ja sovelletaan eri tilanteissa joustavasti säädökset huomioiden.

TOTEUTUS

Arviointikriteerit	1 Puutteellinen	2 Tyydyttävä	3 Hyvä	4 Erinomainen
Koulunuorisotyöntekijän osaamisen hyödyntäminen	Koulunuorisotyöntekijän vahvuuksia ja osaamista ei ole tunnistettu.	Koulunuorisotyöntekijän osaaminen ja vahvuudet on tunnistettu, mutta niiden hyödyntäminen on vähäistä.	Koulunuorisotyöntekijän vahvuuksia ja osaamista hyödynnetään sattumanvaraisesti ja tilannekohtaisesti.	Koulunuorisotyöntekijän vahvuuksia ja osaamista hyödynnetään koulun toiminnan ja kasvatustavoitteen toteuttamisessa säännöllisesti ja monipuolisesti.
Ajankäyttö	Koulunuorisotyöntekijän työaikasunnitelma koululla ei pidä.	Koulunuorisotyöntekijä paikkaa mahdolliset poissaolonsa koululla parhaansa mukaan joustavasti.	Koulunuorisotyöntekijällä on riittävästi aikaa työn toteuttamiseen koululla.	Koulunuorisotyöntekijällä on työn toteuttamisen lisäksi aikaa koulunuorisotyön kehittämiseen ja arviointiin.
Vuorovaikutus	Vuorovaikutusta koulunuorisotyöntekijän ja yhteisön välillä on lähinnä ongelmatilanteiden ilmaantuessa.	Vuorovaikutustilanteet syntyvät pääosin koulunuorisotyöntekijän ja nuorten välille.	Koulunuorisotyöntekijä on mukana koulun arjessa. Vuorovaikutus on luontevaa kaikkien	Koulunuorisotyöntekijä on työyhteisön täysvaltainen jäsen ja mukana erilaisissa

Aikuisten arviointikriteeristö

			yhteisön jäsenten kanssa.	työryhmissä ja tiimeissä.
Toiminnasta tiedottaminen	Koulunuorisotyöntekijä ei tiedota toiminnasta eikä työstään.	Koulunuorisotyöntekijän tiedotus on satunnaista ja puutteellista.	Koulunuorisotyöntekijä tiedottaa toiminnasta ja työstään ajankohtaisesti, mutta kapea-alaisesti.	Koulunuorisotyöntekijä tiedottaa toiminnasta ja työstään monipuolisesti ja ajankohtaisesti erilaisia tiedottamisen väyliä hyödyntäen (mm. ilmoitustaulu, wilma, pedanet, some).
Työtilat koululla	Koulunuorisotyöntekijällä ei ole osoitettua työtilaa eikä hän pysty hyödyntämään muita tiloja koululla.	Koulunuorisotyöntekijällä ei ole osoitettua työtilaa. Hän toimii niissä tiloissa, jotka sattuvat olemaan vapaana.	Koulunuorisotyöntekijä toimii tilassa, joka on yhteiskäytössä muun henkilöstön kanssa.	Koulunuorisotyöntekijällä on oma toimiva työtila koululla.
Nuorten osallistaminen	Koulunuorisotyöntekijä suunnittelee ja toteuttaa toimintoja nuorille yksin. Hän ei huomioi nuorten ideoita koulun toiminnan suunnittelussa ja toteutuksessa.	Koulunuorisotyöntekijä ja nuoret suunnittelevat ja toteuttavat toimintoja yhdessä. Koulunuorisotyöntekijä huomioi nuorten ideat koulun toiminnan suunnittelussa ja toteutuksessa satunnaisesti.	Koulunuorisotyöntekijä ja nuoret suunnittelevat ja toteuttavat toimintoja yhdessä. Koulunuorisotyöntekijä huomioi nuorten ideat ja antaa nuorille vastuuta koulun toiminnan suunnittelussa ja toteutuksessa.	Koulunuorisotyöntekijä ja nuoret suunnittelevat ja toteuttavat toimintoja aina yhdessä. Koulunuorisotyöntekijä huomioi nuorten ideat ja antaa nuorille vastuuta koulun toiminnan suunnittelussa ja toteutuksessa. Koulunuorisotyöntekijä on myös itse mukana toiminnassa.

ARVIOINTI JA KEHITTÄMINEN

Arviointikriteerit	1 Puutteellinen	2 Tyydyttävä	3 Hyvä	4 Erinomainen
Koulunuorisotyön arviointi ja kehittäminen	Palautetta ei kerätä ja toimintaa ei arvioida eikä kehitetä.	Palautetta kerätään yksittäisistä toiminnoista. Toimintaa arvioidaan ja	Palautetta kerätään ja toimintaa arvioidaan ja kehitetään.	Palautetta kerätään suunnitelmallisesti ja monipuolisesti eri osapuolilta. Palautetta hyödynnetään

LIITE 4.**Aikuisten arviointikriteeristö**

		kehitetään satunnaisesti.		toiminnan kehittämisessä säännöllisesti ja systemaattisesti.
--	--	---------------------------	--	--

KOULUNUORISOTYÖN ARVIOINTI

Nuoret

Arviointikriteerit	1 Tyydyttävä	2 Hyvä	3 Kiitettävä
Kohtaaminen	Koulunuorisotyöntekijä ei huomioi nuoria koululla. Ainoastaan ongelmatilanteissa hän puuttuu nuorten käytökseen tiukasti.	Koulunuorisotyöntekijä tervehtii nuoria koululla. Hän antaa neuvoja kysyttäessä ja huomioi nuoret satunnaisesti.	Koulunuorisotyöntekijä tervehtii nuoria aina iloisesti. Hän keskustelee nuorten kanssa, kyselee kuulumisia ja antaa neuvoja. Koulunuorisotyöntekijä huomioi kaikki nuoret tasavertaisesti.
Osallistaminen	Koulunuorisotyöntekijä suunnittelee ja toteuttaa toimintoja nuorille yksin.	Koulunuorisotyöntekijä pyytää nuoria mukaan erilaisten toimintojen suunnitteluun ja toteutukseen koululla lähes aina.	Koulunuorisotyöntekijä pyytää nuoria mukaan erilaisten toimintojen suunnitteluun ja toteutukseen koululla aina. Hän pitää yllä hyvää ryhmähenkeä, ei pakota ketään, kannustaa ja kehuu sekä antaa selkeitä ohjeita. Koulunuorisotyöntekijä on myös itse mukana toiminnassa.
Kiinnostus	Koulunuorisotyöntekijä ei ole kiinnostunut nuorten asioista. Hän tekee koululla vain pakolliset työt.	Koulunuorisotyöntekijä on kiinnostunut nuorten asioista. Hän kerää toiminnan suunnittelun pohjaksi nuorten ideoita satunnaisesti.	Koulunuorisotyöntekijä on kiinnostunut kaikista nuorten elämään liittyvistä asioista. Hän kyselee säännöllisesti kuulumisia ja kerää tietoja.

Nuorten arviointikriteeristö

Luotettavuus	Koulunuorisotyöntekijä ei tunnu luotettavalle. Hän saattaa esimerkiksi puhua nuoren kertomia asioita koulun muulle henkilökunnalle kysymättä sitä nuorelta.	Koulunuorisotyöntekijä tuntuu melko luotettavalle. Nuori on epävarma siitä, mitä kaikkea hän voi koulunuorisotyöntekijälle kertoa.	Koulunuorisotyöntekijä tuntuu luotettavalle, nuori voi puhua hänelle mistä tahansa. Koulunuorisotyöntekijä on aina valmis keskustelemaan ja kuuntelemaan nuorta, nuorelle välittyy turvallinen ja luotettava olo.
--------------	---	--	---